

เปาโล พระสังฆราช

ผู้รับใช้บรรดาผู้รับใช้ของพระเจ้า

พร้อมกับบรรดาพระสังฆราช ผู้ร่วมประชุมสภาสังคายนาศักดิ์สิทธิ์

เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติตลอดไป

สังฆธรรมนูญว่าด้วยพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์

(Sacrosanctum Concilium)

อารัมภบท

1. สภาสังคายนาศักดิ์สิทธิ์นี้ตั้งใจจะทำให้ชีวิตคริสตชนยิ่งวันยิ่งพัฒนาขึ้นในหมู่ผู้มีความเชื่อ จะปรับปรุงธรรมเนียมปฏิบัติต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ให้เข้ากับความเป็นในสมัยของเรา ส่งเสริมทุกสิ่งทุกอย่างที่อาจช่วยให้บรรดาผู้มีความเชื่อในพระคริสตเจ้ามีเอกภาพ และเสริมพลังทุกสิ่งที่มีส่วนช่วยเชิญชวนมนุษย์ทุกคนให้เข้ามาในครอบครัวพระศาสนจักร จึงเห็นว่ามีเหตุผลเป็นพิเศษที่จะต้องเอาใจใส่ปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมพิธีกรรมให้เป็นที่เข้าใจมากยิ่งขึ้น

พิธีกรรมในพระธรรมล้ำลึกของพระศาสนจักร

2. “งานไถ่กู้มนุษย์สำเร็จลุล่วงไป”¹ อาศัยพิธีกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพิธีบูชาขอบพระคุณ พิธีกรรมจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้มีความเชื่อดำเนินชีวิตแสดงพระธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้าและธรรมชาติแท้จริงของพระศาสนจักรทำให้ผู้อื่นแลเห็น ลักษณะสำคัญของพระศาสนจักรก็คือ มีทั้งลักษณะมนุษย์และลักษณะ พระเจ้า ทั้งลักษณะแลเห็นได้และแลเห็นไม่ได้ ทั้งลักษณะทำงานอย่างแข็งขัน และเพ่งพินิจบำเพ็ญภาวนา ลักษณะอยู่ในโลกแต่ยังก้าวเดินไปสู่โลกหน้า พระศาสนจักรจึงมีลักษณะเหล่านี้ยิ่งกว่าลักษณะมนุษย์มุ่งไปสู่และขึ้นกับลักษณะพระเจ้า ลักษณะแลเห็นได้มุ่งไปสู่ลักษณะแลเห็นไม่ได้ ลักษณะทำงานมุ่งไปสู่ลักษณะเพ่งพินิจบำเพ็ญภาวนา ลักษณะอยู่ในโลกปัจจุบันมุ่งไปสู่นครอนาคตซึ่งเรากำลังแสวงหาอยู่² ดังนั้น ทุกวัน พิธีกรรมจึงเสริมสร้างผู้ที่อยู่ภายในพระศาสนจักรให้เป็นพระวิหารศักดิ์สิทธิ์ใน

องค์พระผู้เป็นเจ้า และให้เป็นที่ประทับสำหรับพระเจ้าในพระจิตเจ้า³ จนบรรลุถึงความสมบูรณ์ของพระคริสตเจ้า⁴ ในขณะเดียวกัน พิธีกรรมก็เสริมพลังให้คริสตชนเข้มแข็งเพื่อประกาศพระคริสตเจ้า และดังนี้พิธีกรรมก็แสดงให้เห็นผู้ที่อยู่ภายนอกเห็นว่า พระศาสนจักรของเราเป็นเครื่องหมายที่ตั้งไว้ให้นานาชาติได้แลเห็น⁵ ภายใต้เครื่องหมายนี้บรรดาบุตรของพระเจ้าซึ่งกระจัดกระจายอยู่จะได้มารวมกัน⁶ จนกว่าจะมีแกะเพียงฝูงเดียวและผู้เลี้ยงเพียงคนเดียว⁷

พิธีกรรมและจารีตต่างๆ

3. ดังนั้น สภาสังคายนาศักดิ์สิทธิ์คิดที่จะส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไขพิธีกรรม จึงเห็นว่าจำเป็นต้องเตือนให้ระลึกถึงหลักการและกำหนดกฎปฏิบัติดังจะกล่าวต่อไป

ในบรรดาหลักการและกฎปฏิบัติเหล่านี้ บางข้อบังคับใช้ทั้งในจารีตโรมันและจารีตอื่นๆ อย่างไรก็ตาม กฎปฏิบัติต่อไปนี้ต้องเข้าใจว่าเกี่ยวข้องกับจารีตโรมันเท่านั้น เว้นแต่ในกรณีที่ปรากฏชัดจากบริบทว่าเกี่ยวข้องกับจารีตอื่นๆ ด้วย

ศักดิ์ศรีของจารีตที่พระศาสนจักรรับรอง

4. สุดท้ายนี้ สภาสังคายนาศักดิ์สิทธิ์นอบน้อมเชื่อฟังธรรมประเพณีอย่างซื่อสัตย์ ประกาศว่า พระศาสนจักรมารดาศักดิ์สิทธิ์ถือว่าจารีตต่างๆ ที่ได้รับการรับรองอย่างถูกต้องแล้ว มีสิทธิและศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันหมด พระศาสนจักรต้องการจะรักษาและส่งเสริมทุกวิถีทางให้จารีตต่างๆ เหล่านี้คงอยู่ต่อไป สภาสังคายนายังปรารถนาว่าที่ใดจำเป็นก็ให้พิจารณาทบทวนอย่างละเอียดรอบคอบโดยคำนึงถึงธรรมประเพณีที่ถูกต้อง เพื่อจะทำให้จารีตเหล่านั้นมีพลังใหม่ เหมาะกับสภาพแวดล้อมและความต้องการในปัจจุบัน

บทที่ 1

หลักการทั่วไปเพื่อปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์

ตอน 1 . ธรรมชาติของพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์และความสำคัญในชีวิตของพระศาสนจักร

5. พระเจ้า “มีพระประสงค์ให้ทุกคนได้รับความรอดพ้นและรู้จักความจริง” (1 ทธ 2:4) และ “ในอดีตรพระเจ้าตรัสกับบรรพบุรุษของเราโดยทางประกาศ หลายวาระและหลายวิธี” (ฮบ1:1) เมื่อถึงเวลา กำหนด พระองค์ทรงส่งพระบุตร คือพระวจนาตถ์ผู้ทรงรับธรรมชาติมนุษย์และได้รับการเจิมจากพระจิตเจ้า ให้มาประกาศข่าวดีแก่คนยากจน ปลอบโยนคนที่มิพอใจข้อ⁸ เป็น “แพทย์รักษากายและใจ”⁹ และเป็นคนกลางระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์¹⁰ ธรรมชาติมนุษย์ของพระบุตรซึ่งร่วมเป็นหนึ่งเดียวกับพระบุคลลของพระวจนาตถ์เป็นเครื่องมือนำความรอดพ้นมาให้เรา ดังนั้น ในพระคริสตเจ้า “เราจึงได้คืนดีกับพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ และได้รับความสามารถที่จะถวายคารวกิจแก่พระเจ้าอย่างเต็มเปี่ยม”¹¹

กิจการไถ่กู้มนุษยชาติและการถวายเกียรติแก่พระเจ้าอย่างสมบูรณ์นี้ ได้เริ่มต้นในพระราชกิจนำพิศวงที่พระเจ้าทรงกระทำในหมู่ประชากรแห่งพันธสัญญาเดิม และสำเร็จไปโดยพระคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้า โดยเฉพาะอาศัยธรรมล้ำลึกปีศาจ คือการรับทรมาน การกลับคืนพระชนมชีพจากบรรดาผู้ตาย และการเสด็จสู่สวรรค์อย่างรุ่งโรจน์ โดยธรรมล้ำลึกนี้ “พระองค์สิ้นพระชนม์เพื่อทำลายความตายของเรา และทรงกลับคืนพระชนมชีพเพื่อคืนชีวิตแก่เรา”¹² เพราะพระศาสนจักรทั้งหมดซึ่งเป็นเครื่องหมายและเครื่องมือนำพิศวงแห่งความรอดพ้นเกิดจากด้านข้างพระวรกายของพระคริสตเจ้าผู้สิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน¹³

พิธีกรรมทำให้งานไถ่กู้โดยเฉพาะของพระศาสนจักรเป็นปัจจุบัน

6. พระบิดาทรงส่งพระคริสตเจ้ามาฉันใด พระคริสตเจ้าก็ทรงส่งบรรดาอัครสาวกผู้ได้รับพระจิตเจ้าอย่างเต็มเปี่ยมไปฉันนั้น ไม่เพียงเพื่อเขาทั้งหลายไปประกาศข่าวดีแก่มนุษย์ทุกคน¹⁴ ว่าพระบุตรของพระเจ้าได้สิ้นพระชนม์และกลับคืนพระชนมชีพเพื่อช่วยให้เราเป็นอิสระพ้นจากอำนาจของปีศาจ¹⁵ และจากความตาย นำเราเข้าสู่พระอาณาจักรของพระบิดาเท่านั้น เขายังต้องทำให้งานไถ่กู้ที่เขาประกาศเป็นจริงโดยอาศัยการถวายบูชาและศีลศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นหัวใจของชีวิตพิธีกรรมทั้งหมด ดังนั้น อาศัยศีลล้างบาป มนุษย์ถูกสอดแทรกลงในพระธรรมล้ำลึกปีศาจของพระคริสตเจ้า เขาตาย ถูกฝังและกลับคืนชีพพร้อมกับพระองค์¹⁶ เขาได้รับจัดการเป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งทำให้เขาร้องออกมาว่า “อับบา พ่อเจ้า” (รม 8 : 15) และดังนั้น เขากลับเป็นผู้มีศักดิ์สิทธิ์ที่พระบิดาเจ้าทรงแสวงหา¹⁷ ในทำนองเดียวกัน ทุกครั้งที่เขารับประทานอาหารค่ำขององค์พระผู้เป็นเจ้า เขาก็ประกาศการสิ้นพระชนม์ของ

พระองค์ จนกว่าจะเสด็จมา¹⁸ ดังนั้นในวันเปเนเตกอสเต เมื่อพระศาสนจักรปรากฏแก่โลก “ผู้ที่รับถ้อยคำ” ของเปโตร “ได้รับศีลล้างบาป....เขาประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ ฟังคำสอนของบรรดาอัครสาวก ร่วมพิธีบิขนมปังและอิชฐานภาวนา เขาร่วมกันสรรเสริญพระเจ้าและได้รับความนิยมนจากประชาชนทุกคน” (กจ 2:41-42, 47) นับตั้งแต่นั้นมา พระศาสนจักรไม่ได้ละเว้นที่จะมาชุมนุมกันเพื่อประกอบพิธีเฉลิมฉลองธรรมล้ำลึกปัสกา โดยอ่าน “พระคัมภีร์ทุกข้อที่กล่าวถึงพระองค์” (ลก 24 :27) ประกอบพิธีบูชาขอบพระคุณ ที่ทำให้ “การสิ้นพระชนม์ซึ่งเป็นชัยชนะและการฉลองชัยของพระองค์ กลับเป็นปัจจุบัน”¹⁹ ในเวลาเดียวกันก็เป็นการขอบพระคุณ “พระเจ้าสำหรับของประทานที่อยู่เหนือคำบรรยายทั้งปวง” (2 คร9:15) ในพระคริสตเยซู “เพื่อจะได้สรรเสริญพระสิริรุ่งโรจน์ของพระองค์” (อฟ 1 :12) เฉพะอาณาจักรของพระเจ้า

พระคริสตเจ้าประทับอยู่ในพิธีกรรม

7. เพื่อทำให้งานยิ่งใหญ่สำเร็จ พระคริสตเจ้าประทับอยู่เสมอในพระศาสนจักร โดยเฉพาะในการประกอบพิธีกรรม พระองค์ประทับในพิธีบูชามิสซา ทั้งในตัวของผู้ประกอบพิธี เพราะ “เป็นพระองค์เอง ซึ่งแต่ก่อนนั้นทรงถวายพระองค์บนไม้กางเขน บัดนี้ ยังทรงถวายพระองค์อาศัยศาสนบริการของพระสงฆ์” และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระองค์ประทับอยู่ภายใต้รูปปรากฏของศีลมหาสนิท พระองค์ยังประทับอยู่ในศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ด้วยพระอาณาจักร จนกระทั่ง เมื่อผู้ใดประกอบพิธีศีลล้างบาป พระคริสตเจ้าเองก็ทรงประกอบพิธีศีลล้างบาป²¹ พระองค์ประทับอยู่ในพระวาจา เพราะเป็นพระองค์ที่ตรัสเมื่ออ่านพระคัมภีร์ในพระศาสนจักร ในที่สุด พระองค์ยังประทับอยู่เมื่อพระศาสนจักรอิชฐานภาวนา และขับร้องเพลงสดุดี เพราะพระองค์ทรงสัญญาว่า “ที่ใดมีสองหรือสามคนประชุมกันในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ18:20)

โดยแท้จริงแล้ว พระคริสตเจ้าทรงทำให้พระศาสนจักร เจ้าสาวสุดที่รักของพระองค์ มีส่วนร่วมกับพระองค์เสมอในการประกอบพระราชกิจใหญ่ยิ่งนี้ ซึ่งถวายพระสิริรุ่งโรจน์แก่พระเจ้าอย่างสมบูรณ์ และบันดาลความศักดิ์สิทธิ์แก่มนุษย์ พระศาสนจักรเรียกขานพระคริสตเจ้าเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าของตน และอาศัยพระองค์ถวายการวักจี้แก่พระบิดาในรันดร

ดังนั้น พิธีกรรมจึงเรียกได้อย่างถูกต้องว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่สมณะของพระเยซูคริสตเจ้า ในพิธีกรรม มนุษย์ได้รับความศักดิ์สิทธิ์อาศัยเครื่องหมายที่ประสาทรับรู้แลเห็นได้ และบังเกิดผลตามความหมายเฉพาะของเครื่องหมายแต่ละประการ ในพิธีกรรม พระกายทิพย์ของพระเยซูคริสตเจ้า กล่าวคือ พระองค์ผู้ทรงเป็นศิรัษะกับบรรดาคริสตชนผู้เป็นส่วนหนึ่งส่วนต่างๆ ของพระวรกาย เป็นผู้ประกอบภารกิจทางการร่วมกันของพระวรกายทั้งหมด

ดังนั้น การประกอบพิธีกรรมทุกอย่าง ในฐานะที่เป็นกิจการของพระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็นสมณะ และ

เป็นกิจการของพระศาสนจักรซึ่งเป็นพระวรกายของพระองค์ จึงเป็นกิจการศักดิ์สิทธิ์อย่างเลอเลิศ ไม่มีกิจการอื่นใดของพระศาสนจักรที่มีประสิทธิภาพเสมอเหมือนได้ ทั้งในความสำเร็จและในคุณภาพ

พิธีกรรมบนแผ่นดินและพิธีกรรมในสวรรค์

8. ในพิธีกรรมที่ประกอบบนแผ่นดินนี้ เรามีส่วนลี้มรสว่างหน้าพิธีกรรมในสวรรค์ซึ่งประกอบอยู่ในนครเยรูซาเล็มศักดิ์สิทธิ์ ที่เรากำลังเดินทางมุ่งหน้าไปหา ในนครเยรูซาเล็มนี้ พระคริสตเจ้าประทับ ณ เบื้องขวาของพระเจ้า ทรงเป็นศาสนบริกรในสถานศักดิ์สิทธิ์ที่สุด และกระโจมแท้จริง²² เราขับร้องเพลงสรรเสริญพระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้า พร้อมกับพลโยธาในกองทัพสวรรค์ เมื่อระลึกถึงบรรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ที่เราหวังจะมีส่วนร่วมความสุขพร้อมกับท่าน เรากำลังรอคอยพระเยซูคริสต์ องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา จนกว่าพระองค์ผู้ทรงเป็นชีวิตของเรา จะทรงสำแดงพระองค์ แล้วเราก็จะปรากฏพร้อมกับพระองค์ในพระสิริรุ่งโรจน์ด้วย²³

พิธีกรรมไม่ใช่กิจกรรมทั้งหมดของพระศาสนจักร

9. กิจกรรมทั้งหมดของพระศาสนจักรไม่มีแต่เพียงพิธีกรรมเท่านั้น ก่อนที่มนุษย์จะเข้าร่วมพิธีกรรมได้ เขาจำเป็นต้องได้รับเรียกให้มีความเชื่อและกลับใจก่อน “พวกเขาจะเรียกขานพระองค์ได้อย่างไร ถ้าพวกเขาไม่เชื่อ ? จะเชื่อได้อย่างไรถ้าไม่เคยได้ยิน ? จะได้ยินได้อย่างไรถ้าไม่มีใครประกาศสอน? จะมีผู้ประกาศสอนได้อย่างไรถ้าไม่มีใครส่งไป ?” (รม10:14 -15)

ดังนั้น พระศาสนจักร จึงประกาศข่าวดีเรื่องความรอดพ้นแก่บรรดาผู้ยังไม่มีชีวิตจิตใจ เพื่อมนุษย์ทุกคนจะได้รู้จักพระเจ้าแท้เพียงพระองค์เดียวและผู้ที่พระองค์ทรงส่งมาคือพระเยซูคริสตเจ้า ดังนี้ เขาจะได้กลับใจเปลี่ยนแปลงความประพฤติของตน²⁴ พระศาสนจักรยังต้องเทศน์สอนผู้มีความเชื่อแล้วให้เชื่อและกลับใจต่อไปอีก ต้องเตรียมเขาให้พร้อมที่จะรับศีลศักดิ์สิทธิ์ สอนเขาให้ปฏิบัติตามคำสั่งทุกข้อที่พระคริสตเจ้าประทานไว้²⁵ เชิญชวนเขาให้ประกอบเมตตากิจ กิจศรัทธา และการแพร่ธรรมทุกอย่าง เพราะกิจกรรมเหล่านี้ทั้งหมดแสดงให้เห็นชัดว่า แม้คริสตชนผู้มีความเชื่อไม่เป็นของโลกนี้ เขาต้องเป็นแสงสว่างส่องโลก และถวายพระสิริรุ่งโรจน์แด่พระบิดาต่อหน้ามวลมนุษย์

...แต่เป็นจุดยอดและบ่อเกิดกิจกรรมเหล่านั้น

10. ถึงกระนั้น พิธีกรรมก็เป็นจุดยอดที่กิจกรรมของพระศาสนจักรมุ่งไปหา และในเวลาเดียวกันก็เป็นบ่อเกิดที่พลังทั้งหมดของพระศาสนจักรหลั่งไหลออกมา เพราะงานแพร่ธรรมทุกชนิดมีจุดประสงค์ให้ทุกคนที่มีความเชื่อ รับศีลล้างบาปเข้ามาเป็นบุตรของพระเจ้าแล้ว จะได้มาชุมนุมกัน ในพระศาสนจักร เพื่อสรรเสริญพระเจ้า มีส่วนร่วมถวายบูชาและรับประทานอาหารมีองค์พระผู้เป็นเจ้า

ในทำนองเดียวกัน พิธีกรรมก็ส่งเสริมให้ผู้มีความเชื่อ ซึ่งได้รับการหล่อเลี้ยงจากศีลศักดิ์สิทธิ์ปัสกา

แล้วนั้นดำเนินชีวิต “เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในความเลื่อมใสศรัทธา”²⁶ พิธีกรรมยังวอนขอให้คริสตชน “ดำเนินชีวิตตามความเชื่อที่เขาได้รับมา”²⁷ การรื้อฟื้นพันธสัญญาระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ในพิธีบูชาขอบพระคุณย่อมดึงดูดผู้มีความเชื่อให้มารับความรักที่เร่รุ่มของพระคริสตเจ้า และจุดไฟความรักในใจของเขา ดังนั้น พิธีกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งพิธีบูชาขอบพระคุณ จึงเป็นบ่อเกิดให้เราได้รับพระหรรษทาน และประสิทธิผลยิ่งใหญ่บันดาลความศักดิ์สิทธิ์แก่มนุษย์ เป็นการถวายพระสิริรุ่งโรจน์แด่พระเจ้าในองค์พระคริสตเจ้า ซึ่งเป็นจุดหมายที่กิจกรรมอื่นๆ ทั้งปวงของพระศาสนจักรมุ่งไปหา

ความจำเป็นที่แต่ละคนจะต้องเตรียมตนให้พร้อม

11. ผู้มีความเชื่อจำเป็นจะต้องเตรียมจิตใจอย่างเหมาะสมเมื่อมาร่วมพิธีกรรม เพื่อจะได้รับผลอย่างเต็มประสิทธิภาพ จิตใจของเขาจะต้องสอดคล้องกับคำพูด เขาจะต้องร่วมมือกับ พระหรรษทานจากเบื้องบน เพื่อจะไม่รับพระหรรษทานนั้น โดยไม่เกิดผล²⁸ ดังนั้น ผู้อภิบาลจึงจำเป็นต้องเอาใจใส่ในการประกอบพิธีกรรม ไม่เพียงแต่ปฏิบัติตามกฎเพื่อให้พิธีกรรมไม่เป็น โมฆะหรือถูกต้องเท่านั้น แต่ยังต้องเอาใจใส่ให้ผู้มีความเชื่อมีส่วนร่วมพิธีกรรมโดยมีความรู้ ร่วมพิธีอย่างแท้จริง เพื่อจะได้รับผลจากพิธีกรรมนั้นด้วย

พิธีกรรมและการอธิษฐานภาวนาส่วนตัว

12. อย่างไรก็ตาม ชีวิตจิตไม่จำกัดอยู่เพียงในการร่วมพิธีกรรมเท่านั้น คริสตชนได้รับเชิญให้อธิษฐานภาวนาร่วมกับพี่น้องก็จริง แต่เขายังต้องเข้าไปในห้องของตนเพื่ออธิษฐานภาวนาต่อพระบิดาเป็นการส่วนตัวอีกด้วย²⁹ ยิ่งกว่านั้น นักบุญเปาโลอัครสาวกยังสอนคริสตชนว่าต้องอธิษฐานภาวนาอย่างสม่ำเสมอ³⁰ ท่านอัครสาวกยังสอนเรามากกว่า เราต้องแบกพระทรมานของพระเยซูเจ้าไว้ในร่างกายของเราอยู่เสมอ เพื่อว่าชีวิตของพระเยซูเจ้าจะปรากฏในร่างกายที่ตายได้ของเราด้วย³¹ เพราะเหตุนี้ ในพิธีบูชามิสซาเราจึงอธิษฐานภาวนาต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าให้ “ทรงรับเครื่องบูชาฝ่ายจิตเป็นของถวาย ทรงบันดาลให้ข้าพเจ้าทั้งหลายเป็นเครื่องบูชาอันนิตนสำหรับพระองค์ด้วย”³²

พิธีกรรมและกิจศรัทธาต่างๆ

13. กิจศรัทธาที่ประชากรคริสตชนนิยมปฏิบัตินั้น ควรได้รับการส่งเสริมอย่างมาก เพียงแต่ต้องสอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนดของพระศาสนจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเป็นกิจศรัทธาที่สันตะสำนักกำหนดให้ทำ

กิจศรัทธาต่างๆ ของพระศาสนจักรท้องถิ่นที่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของบรรดาพระสังฆราช ก็มีเกียรติและศักดิ์ศรีเฉพาะของตนด้วยเหมือนกัน ถ้าปฏิบัติตามประเพณีหรือหนังสือที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ถึงกระนั้น ควรจัดกิจกรรมเหล่านี้โดยคำนึงถึงเทศกาลทางพิธีกรรม ให้สอดคล้องกับพิธีกรรม ได้รับความอิทธิพลจากพิธีกรรม และนำประชากรเข้าหาพิธีกรรม เพราะพิธีกรรมในตัวเองก็มีความสำคัญเหนือกิจกรรมใดๆ อยู่แล้ว

ตอน 2. การส่งเสริมให้ศึกษาพิธีกรรมและมีส่วนร่วมพิธีกรรมอย่างแข็งขัน

14. พระศาสนจักรผู้เป็นมารดา ประารถอย่างยิ่งที่บรรดาผู้มีความเชื่อจะได้รับการแนะนำให้มีส่วนร่วมประกอบพิธีกรรมอย่างเต็มที่ โดยมีความรู้และอย่างแข็งขัน ธรรมชาติของพิธีกรรมเองก็เรียกร้องให้ทำเช่นนี้ และประชากรคริสตชนในฐานะที่เป็น “ชาติที่ทรงเลือกสรรไว้ เป็นสมณราชตระกูล เป็นชนชาติศักดิ์สิทธิ์ เป็นประชากรที่เป็นกรรมสิทธิ์พิเศษของพระเจ้า” (1 ปต 2:9 เทียบ 2:4-5) ก็มีสิทธิและหน้าที่อาศัยศีลล้างบาปที่จะทำเช่นนี้ การปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมพิธีกรรมต้องมีจุดประสงค์ก่อนอื่นหมด ที่จะให้ประชากรทั้งหมดร่วมพิธีกรรมอย่างเต็มที่และอย่างแข็งขัน เพราะพิธีกรรมเป็นบ่อเกิดแรกและจำเป็นที่ผู้มีความเชื่อจะตัดดวงชีวิตจิตแบบคริสตชนอย่างแท้จริง ดังนั้น บรรดาผู้อภิบาลจึงต้องพยายามสุดความสามารถในงานอภิบาลทั้งหมด ที่จะให้ผู้มีความเชื่อได้รับการอบรมอย่างเหมาะสม

กระนั้นก็ดี จุดประสงค์นี้จะบรรลุถึงไม่ได้ถ้าบรรดาผู้อภิบาลเองไม่เป็นคนแรกที่มีมุ่งมั่นจะซึมซับจิตตารมณ์และพลังของพิธีกรรม และกลับเป็นครูสอนผู้อื่นในเรื่องนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ความสำคัญอันดับแรกแก่การอบรมเรื่องพิธีกรรมสำหรับบรรดาบรรพชิต ดังนั้น สภาสังคายนาจึงกำหนดข้อปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้

อาจารย์สอนพิธีกรรม

15. ผู้ได้รับมอบหมายให้สอนพิธีกรรมในสามเณรลัย สำนักศึกษาของนักบวช และคณะเทววิทยาของมหาวิทยาลัย ต้องได้รับการอบรมเป็นพิเศษในวิชานี้ เพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างดีในสถาบันที่ได้รับมอบหมายให้สอน

การสอนพิธีกรรม

16. วิชาพิธีกรรมในสามเณรลัยและในสำนักศึกษาของนักบวชต้องถือว่าเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มวิชาที่จำเป็นและมีความสำคัญเป็นอันดับแรก ส่วนในคณะเทววิทยาของมหาวิทยาลัย ต้องถือว่าเป็นวิชาเอกวิชาหนึ่ง ที่จะต้องสอนทั้งในด้านเทววิทยาและประวัติศาสตร์ ทั้งด้านชีวิตจิต ด้านการอภิบาลและด้านกฎหมาย ยิ่งกว่านั้น อาจารย์ที่สอนวิชาอื่นๆ โดยเฉพาะเทววิทยาด้านพระสังฆธรรม พระคัมภีร์ เทววิทยาด้านชีวิตจิต และการอภิบาล ต้องพยายามอธิบายพระธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้าและ

ประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้นตามทัศนะเฉพาะของแต่ละวิชา ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่
 ตนสอนกับพิธีกรรม และดังนั้นเอกภาพของการอบรมพระสงฆ์จะปรากฏแจ้งชัด

การอบรมบรรพชิตด้านพิธีกรรม

17. ในสามเนราลัยและบ้านนักบวช บรรดาบรรพชิตจะต้องได้รับการอบรมด้านพิธีกรรมในชีวิตจิต
 ดังนั้น เขาจะต้องได้รับความรู้ที่เหมาะสมให้เข้าใจาริตพิธีเป็นอย่างดี และร่วมพิธีกรรมอย่างสุด
 จิตใจ เขาจะต้องประกอบพิธีเฉลิมฉลองธรรมล้ำลึกศักดิ์สิทธิ์ และปฏิบัติกิจศรัทธาอื่นๆ ที่ซึมซับ
 จิตตารมณ์ของพิธีกรรม ยิ่งกว่านั้น เขาต้องเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามกฎพิธีกรรม เพื่อชีวิตในสามเนราลัย
 และสถาบันนักบวชจะได้ซึมซับจิตตารมณ์พิธีกรรมอย่างลึกซึ้ง

ความช่วยเหลือสำหรับพระสงฆ์

18. บรรดาพระสงฆ์ทั้งที่สังกัดสังฆมณฑลและในสถาบันนักบวช ซึ่งทำงานในสวนอู่ของพระเจ้า
 แล้ว ต้องได้รับความช่วยเหลือด้วยวิธีการเหมาะสมทุกอย่างเพื่อจะได้เข้าใจความหมายของพิธี
 ศักดิ์สิทธิ์ที่เขาประกอบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ดำเนินชีวิตตามพิธีกรรมและถ่ายทอดชีวิตนี้แก่
 บรรดาผู้มีความเชื่อที่เขาได้รับมอบหมายให้ดูแล

การอบรมด้านพิธีกรรมแก่บรรดาผู้มีความเชื่อ

19. บรรดาผู้อภิบาลต้องมีความกระตือรือร้นและพากเพียรที่จะให้การอบรมด้านพิธีกรรมแก่ผู้มีความ
 เชื่อ เพื่อเขาจะร่วมพิธีกรรมได้อย่างแข็งขันทั้งในด้านจิตใจและภายนอก โดยคำนึงถึงอายุ สภาพความ
 เป็นอยู่ วิถีชีวิต และระดับความรู้ทางศาสนาของผู้ได้รับการอบรม ถ้าบรรดาผู้อภิบาลทำเช่นนี้ได้ เขาก็
 จะปฏิบัติหน้าที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งให้สำเร็จในฐานะเป็นผู้แจกจ่ายธรรมล้ำลึกของพระเจ้าอย่าง
 ซื่อสัตย์ ในเรื่องนี้เขาจะต้องนำประชากรที่เขาอภิบาลดูแล ไม่ใช่ด้วยคำพูดเท่านั้น แต่โดยแบบอย่างที่ดีด้วย

พิธีกรรมและโสตทัศนูปกรณ์

20. การถ่ายทอดพิธีศักดิ์สิทธิ์ทางวิทยุและโทรทัศน์ โดยเฉพาะพิธีมิสซา ต้องทำด้วยความรอบคอบ
 และมีเกียรติ โดยมีผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากพระสังฆราชให้ทำหน้าที่นี้ คอยแนะนำและ
 ควบคุม

ตอน 3. การปรับปรุงแก้ไขพิธีกรรม

21. เพื่อประชากรคริสตชนจะได้รับพระหรรษทานอย่างอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจากพิธีกรรม พระศาสน
 จักร มารดาศักดิ์สิทธิ์มีความประสงค์ที่จะปรับปรุงแก้ไขพิธีกรรมทั่วไปอย่างจริงจัง พิธีกรรม

ประกอบด้วยส่วนที่พระเจ้าทรงกำหนดจึงเปลี่ยนแปลงไม่ได้ และประกอบด้วยส่วนที่เปลี่ยนแปลงได้ ส่วนนี้เมื่อเวลาผ่านไปอาจหรือต้องเปลี่ยนแปลง ถ้า บังเอิญมีองค์ประกอบที่ไม่สอดคล้องกับธรรมชาติของพิธีกรรมหรือไม่เหมาะสมอีกต่อไป สอดแทรกเข้ามา

ในการปรับปรุงแก้ไขนี้ จำเป็นต้องจัดตัวบทและจารีตพิธีใหม่ เพื่อให้แสดงความหมายของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ให้ปรากฏชัดยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชากรคริสตชนเข้าใจความหมายได้ง่ายและสมบูรณ์เท่าที่จะเป็นได้ เขาจะได้ร่วมพิธีอย่างแข็งขันเต็มเปี่ยมร่วมกัน

ดังนั้น สภาสังคายนา จึงกำหนดกฎเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(ก) กฎเกณฑ์ทั่วไป

การจัดการเรื่องพิธีกรรมเป็นสิทธิของผู้ปกครองพระศาสนจักร

22. 1) การออกกฎข้อบังคับเกี่ยวกับพิธีกรรมเป็นอำนาจของพระศาสนจักรเท่านั้น กล่าวคือ เป็นอำนาจของสันตะสำนัก และเป็นอำนาจของพระสังฆราชตามที่กฎหมายกำหนด

2) โดยอำนาจตามกฎหมาย การออกข้อบังคับสำหรับพิธีกรรมในบางเรื่องที่ยังขึ้นอยู่กับสภาพระสังฆราชที่เกี่ยวข้องซึ่งได้รับการแต่งตั้งขึ้นตามเขตต่างๆ โดยชอบด้วยกฎหมาย

3) ดังนั้น บุคคลอื่น แม้พระสงฆ์ จะเพิ่ม ตัดออก หรือ เปลี่ยนแปลงสิ่งใดในพิธีกรรมตามอำเภอใจตนเองไม่ได้เลย

ธรรมเนียมที่ดีงามและความก้าวหน้าอันชอบธรรม

23. เพื่อรักษาธรรมเนียมที่ดีงามไว้ และเพื่อเปิดทางสำหรับความก้าวหน้าอันชอบธรรม จะต้องตรวจสอบแต่ละส่วนของพิธีกรรมที่จะต้องแก้ไขนั้นอย่างละเอียดถี่ถ้วนก่อนเสมอ ในด้านเทววิทยา ประวัติศาสตร์ และการอภิบาล นอกจากนั้นจะต้องคำนึงถึงทั้งกฎทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างและเจตนารมณ์ของพิธีกรรม รวมทั้งประสบการณ์ที่ได้มาจากการฟื้นฟูพิธีกรรมที่เพิ่งทำไปแล้ว และจากอนุญาตพิเศษที่สันตะสำนักออกให้แก่หลายๆ พื้นที่ ในที่สุด อย่าให้มีการริเริ่มใดๆ นอกจากว่าการริเริ่มเหล่านี้จะเป็นประโยชน์แท้จริงแน่นอนแก่พระศาสนจักร ในกรณีเช่นนี้ จะต้องเอาใจใส่ให้รูปแบบใหม่ๆ นี้พัฒนาขึ้นอย่างกลมกลืนจากรูปแบบที่มีอยู่แล้ว

ยังต้องเอาใจใส่หลีกเลี่ยงเท่าที่จะทำได้ มิให้จารีตต่างๆ ที่ใช้ในเขต ใกล้เคียงนั้นแตกต่างกันมากเกินไป

พระคัมภีร์และพิธีกรรม

24. พระคัมภีร์มีความสำคัญอย่างยิ่งในการประกอบพิธีกรรม เพราะพระคัมภีร์เป็นที่มาของบทอ่านที่อ่านและอธิบายในบทเทศน์ และของเพลงสวดที่ใช้ขับร้อง. คำอธิษฐานภาวนา บทวอนขอ และบทเพลงสรรเสริญในพิธีกรรม ล้วนได้รับแรงบันดาลใจและเจตนารมณ์จากพระคัมภีร์ทั้งสิ้น กิจกรรมและสัญลักษณ์ต่างๆ ในพิธีกรรมก็ได้รับความหมายมาจากพระคัมภีร์ด้วย ดังนั้น เพื่อส่งเสริมการปรับปรุงแก้ไข ความก้าวหน้า และการดัดแปลงพิธีกรรม จำเป็นต้องส่งเสริมให้มีความรักซาบซึ้งและแข็งขันต่อพระคัมภีร์ ซึ่งธรรมชาติประเพณีนำเคารพของจารีตทั้งตะวันออกและตะวันตกเป็นพยานยืนยันอยู่แล้ว

การตรวจชำระหนังสือพิธีกรรม

25. หนังสือพิธีกรรมจะต้องได้รับการตรวจชำระโดยเร็วที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญ หลังจากปรึกษากับบรรดาพระสังฆราชท้องถิ่นต่างๆ ทั่วโลกแล้ว

(ข) กฎเกณฑ์จากลักษณะของพิธีกรรมที่เป็นกิจการมีลำดับขั้นและเป็นกิจการของทุกคนที่ร่วมพิธี

26. พิธีกรรมไม่ใช่กิจการของแต่ละคนเป็นส่วนตัว แต่เป็นการเฉลิมฉลองของพระศาสนจักร ซึ่งเป็น “เครื่องหมายแสดงเอกภาพ” กล่าวคือ ประชากรศักดิ์สิทธิ์ที่รวมกันเป็นหนึ่งเดียว และอยู่ใต้ปกครองของบรรดาพระสังฆราช³³

ดังนั้น พิธีกรรมจึงเป็นกิจกรรมของพระศาสนจักรทั้งหมดที่รวมกันเป็นพระกายทิพย์ แสดงให้เห็นและก่อให้เกิดพระกายนี้ แต่สมาชิกแต่ละคนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนี้โดยวิธีการ สถานภาพ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในรูปแบบต่างๆ

ควรประกอบพิธีกรรมร่วมกันดีกว่าประกอบส่วนตัว

27. ทุกครั้งที่พิธีต่างๆ ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละพิธี เรียกร้องให้มีการเฉลิมฉลองส่วนรวม โดยที่สัตบุรุษทุกคนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน จึงต้องย้ำเท่าที่ทำได้ว่า การฉลองแบบนี้ดีกว่าการเฉลิมฉลองเป็นเอกเทศซึ่งเป็นกิจกรรมส่วนตัว

ควรปฏิบัติเช่นนี้โดยเฉพาะเมื่อประกอบพิธีมิสซา แม้ว่าทุกมิสซาในตัวเองมีลักษณะเป็นส่วนรวมของสังคมอยู่แล้วก็ตาม และควรปฏิบัติเช่นนี้เมื่อโปรดศีลศักดิ์สิทธิ์ด้วย

การประกอบพิธีกรรมอย่างมีศักดิ์ศรี

28. ในพิธีกรรม แต่ละคน ทั้งศาสนบริกรและสัตบุรุษผู้มีหน้าที่ ต้องทำเฉพาะหน้าที่นั้นทั้งหมดซึ่งเป็นของตน ตามลักษณะของพิธีและตามกฎของพิธีกรรม

การอบรมให้มีจิตตารมณ์พิธีกรรม

29. ผู้ช่วยพิธี ผู้อ่าน ผู้อธิบายพิธี และคณะนักขับร้อง ต่างมีส่วนในพิธีกรรมอย่างแท้จริง ดังนั้น เขาควรทำหน้าที่ของตนด้วยความเลื่อมใสศรัทธาอย่างจริงจังและด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย สัมกับศาสนบริกรยิ่งใหญ่เช่นนี้ และสมกับที่ประชากรของพระเจ้ามีสิทธิที่จะเรียกร้องให้เขาปฏิบัติ

ดังนั้น บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการอบรมให้มีจิตตารมณ์ของพิธีกรรมตามส่วนที่เหมาะสมกับตน และเขาต้องได้รับการอบรมให้ทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องตามกฎและมีระเบียบ

การมีส่วนร่วมพิธีกรรมอย่างแท้จริง

30. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมพิธีกรรมอย่างแท้จริง ควรเอาใจใส่ให้สัตบุรุษมีส่วนในการร้องรับ การตอบ การขับร้องเพลงสดุดี บท สร้อย บทเพลงสรรเสริญต่างๆ รวมทั้งกิจการ อากัปกริยาและอิริยาบถของร่างกาย ให้ทุกคนเจียบสงบด้วยความเคารพในเวลาที่เหมาะสมด้วย

31. ในการตรวจชำระหนังสือพิธีกรรม ให้เอาใจใส่กวาดขันให้มีกฎจารีตกำหนดบทบาทของสัตบุรุษไว้ด้วย

พิธีกรรมและสถานะทางสังคม

32. ในพิธีกรรมต้องไม่มีการให้เกียรติแก่บุคคลใดเป็นพิเศษตามสถานภาพส่วนตัวหรือในสังคม ทั้งในการประกอบพิธีและในการตกแต่งอย่างสง่างามภายนอก เว้นแต่ในกรณีความแตกต่างตามบทบาทหน้าที่ในพิธีกรรมและจากชั้นต่างๆ ของศิลาบวช รวมทั้งเกียรติที่กฎพิธีกรรมกำหนดไว้สำหรับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง

(ค) กฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นตามลักษณะของพิธีกรรมในด้านการอบรมและการอภิบาล

33. แม้พิธีกรรมเป็นการนมัสการพระเดชานุภาพของพระเจ้าโดยเฉพาะ แต่ก็ยังมีคุณค่ายิ่งใหญ่ในการอบรมประชากรผู้มีความเชื่ออีกด้วย³⁴ ในพิธีกรรม พระเจ้าตรัสกับประชากรของพระองค์ พระคริสต

เจ้ายังทรงประกาศข่าวดี ประชากรก็ยังตอบพระเจ้าด้วยการขับร้องและอธิษฐานภาวนา

ยิ่งกว่านั้น คำอธิษฐานภาวนาที่พระสงฆ์ผู้เป็นประธานของผู้ชุมนุมในฐานะที่เป็นองค์พระคริสตเจ้า ทูลถวายแด่พระเจ้านั้น กล่าวในนามของประชากรศักดิ์สิทธิ์ทั้งหมด และในนามของผู้ที่ร่วมชุมนุมทุกคน ในที่สุด เครื่องหมายที่แลเห็นได้ซึ่งพิธีกรรมใช้เพื่อหมายถึงสิ่งที่แลเห็นไม่ได้ของพระเจ้านั้น ก็เป็นเครื่องหมายที่พระคริสตเจ้าทรงเลือกหรือพระศาสนจักรเลือก ดังนั้น มิใช่เฉพาะเมื่อเราอ่าน “สิ่งที่เขียนไว้สำหรับสั่งสอนเรา” (รม 15:4) เท่านั้น แต่เมื่อพระศาสนจักรอธิษฐานภาวนา ขับร้อง หรือประกอบกิจกรรม ความเชื่อของบรรดาผู้ที่มาร่วมพิธีก็ได้รับการหล่อเลี้ยง จิตใจของเขาถูกยกขึ้นไปหาพระเจ้าเพื่อถวายคารวกิจฝ่ายจิต และได้รับพระพรพรทานของพระองค์อย่างอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ดังนั้น เมื่อจะปรับปรุงแก้ไขพิธีกรรม ให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทั่วไปดังต่อไปนี้

จารีตพิธีต้องสง่างามและเรียบง่าย

34. จารีตพิธีต้องมีลักษณะสง่างามและเรียบง่าย นำเลื่อมใสและกระตือรือร้น ชัดเจนและไม่ซ้ำซากโดยไร้ประโยชน์ จารีตพิธีจะต้องปรับให้เหมาะสมกับความเข้าใจของสัตบุรุษ และโดยทั่วไปไม่ต้องการคำอธิบายมากนัก

พระคัมภีร์ การเทศน์อธิบายพระคัมภีร์และการสอนเรื่องพิธีกรรม

35. เพื่อให้ข้อความและจารีตพิธีปรากฏชัดว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

1) ในการประกอบพิธีกรรมจะต้องรื้อฟื้นให้มีการอ่านพระคัมภีร์มากขึ้น มีความหลากหลายและสอดคล้องกับโอกาสมากยิ่งขึ้น

2) เนื่องด้วยการเทศน์เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรม คำอธิบายพิธีกรรมจึงต้องกำหนดว่าเวลาใดเหมาะสมที่สุดสำหรับการเทศน์ เท่าที่พิธีกรรมจะอำนวย การเทศน์เป็นศาสนบริการที่จะต้องปฏิบัติอย่างถูกต้องและซื่อสัตย์ที่สุด นอกจากนั้น เนื้อหาคำเทศน์ส่วนใหญ่จะต้องเอามาจากพระคัมภีร์และพิธีกรรม เป็นการประกาศพระราชกิจนำพิสงของพระเจ้าในประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้น คือพระธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้า ซึ่งยังเป็นปัจจุบันและทำงานในตัวเราอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประกอบพิธีกรรม

3) ควรใช้วิธีการต่างๆ ให้การอบรมสัตบุรุษเกี่ยวกับพิธีกรรมโดยเฉพาะ และถ้าจำเป็น พระสงฆ์หรือศาสนบริการที่มีความรู้จะให้คำอธิบายสั้น ๆ ในเวลาที่เหมาะสมระหว่างการประกอบพิธีก็ได้ แต่จะต้องใช้ถ้อยคำที่กำหนดไว้แล้วหรือที่คล้ายกัน

4) ควรสนับสนุนให้มีงานพิธีกรรม ในพิธีเตรียมฉลองวันสมโภช ในวันธรรมดาบางวันของเทศกาลเตรียมรับเสด็จพระคริสตเจ้าและมหาพรต ในวันอาทิตย์และวันฉลองต่างๆ ควรใช้พิธีนี้โดยเฉพาะใน

สถานที่ที่ไม่มีพระสงฆ์ ในกรณีเช่นนี้ให้ส่งฆานุกรหรือผู้ได้รับอำนาจจากพระสังฆราช เป็นประธานวงพิธีกรรม

ภาษาละตินและภาษาท้องถิ่นในพิธีกรรม

36. 1) ให้รักษาการใช้ภาษาละตินไว้ในจารีตละติน เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับสิทธิพิเศษเป็นอย่างอื่น
- 2) ถึงกระนั้น ทั้งในมิสซา ในการประกอบศีลศักดิ์สิทธิ์ และในส่วนอื่นของพิธีกรรม หลายครั้งการใช้ภาษาท้องถิ่นอาจมีประโยชน์มากแก่ประชาชน ดังนั้น จึงอนุญาตให้ใช้ภาษาท้องถิ่นได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในบทอ่านและคำศักดิ์สอน ในบทภาวนาและบทขับร้องบางบท ทั้งนี้ โดยปฏิบัติตามกฎซึ่งจะบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ในบทต่อไป เป็นเรื่อง ๆ
- 3) ในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เหล่านี้ เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจปกครองพระศาสนจักรท้องถิ่นตามที่กล่าวไว้ในข้อ 22 # 2 ที่จะกำหนดว่าจะใช้ภาษาท้องถิ่นหรือไม่ และจะใช้มากน้อยเพียงไร โดยปรึกษาพระสังฆราชของสังฆมณฑลใกล้เคียงที่ใช้ภาษาเดียวกันถ้าจำเป็น ข้อตกลงดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบ หรือการรับรองจากสันตะสำนักเสียก่อน
- 4) คำแปลตัวบทภาษาละตินเป็นภาษาท้องถิ่นสำหรับใช้ในพิธีกรรม ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจปกครองพระศาสนจักรท้องถิ่นตามที่กล่าวไว้แล้วข้างบนนี้

(ง) กฎเกณฑ์สำหรับปรับปรุงพิธีกรรมให้เข้ากับวัฒนธรรมและประเพณีของชนชาติต่าง ๆ

37. ในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับความเชื่อหรือคุณประโยชน์ส่วนรวมของทั้งชุมชน พระศาสนจักรไม่ปรารถนาที่จะวางข้อบังคับให้ปฏิบัติแบบเดียวกันอย่างเคร่งครัด แม้ในเรื่องพิธีกรรม ยิ่งกว่านั้นพระศาสนจักรยังเคารพและส่งเสริมคุณลักษณะและพรสวรรค์เฉพาะของเชื้อชาติและประชากรต่าง ๆ สิ่งใดในขนบธรรมเนียมของชนชาติเหล่านี้ที่ไม่ขัดติดกับการถืออกริตหรือความหลงผิดอย่างแยกไม่ออก พระศาสนจักรก็ยินดีให้คุณค่า และถ้าทำได้ ยังช่วยบำรุงรักษาไว้เป็นอย่างดีด้วย ยิ่งกว่านั้นบางครั้งพระศาสนจักรยังรับเข้ามาใช้ในพิธีกรรม ถ้าขนบ ธรรมเนียมนั้นประสานกลมกลืนกับจิตตารมณ์แท้จริงของพิธีกรรม

38. เมื่อมีการตรวจชำระหนังสือพิธีกรรม อนุญาตให้มีความหลากหลายอันชอบธรรมในการปรับปรุงให้เหมาะกับชุมชน ท้องถิ่นและประชากรต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในดินแดนมิสซัง โดยยังรักษาเอกภาพแท้จริงของจารีตโรมันไว้ ควรคำนึงถึงหลักการนี้ในการจัดวางโครงสร้างของจารีตพิธีและในการกำหนดคำแนะนำการประกอบพิธีด้วย

39. ภายในขอบเขตที่มีกำหนดไว้ในหนังสือพิธีกรรมฉบับมาตรฐาน ให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจ

ปกครองพระศาสนจักรท้องถิ่น ตามที่กล่าวถึงในข้อ 22 # 2 ที่จะกำหนดขอบเขตการปรับปรุง โดยเฉพาะการประกอบศีลศักดิ์สิทธิ์ สิ่งคล้ายศีล การแห่ ภาษาที่ใช้ในพิธีกรรม ดนตรีและศิลปะศักดิ์สิทธิ์ ทั้งนี้ โดยปฏิบัติตามกฎเกณฑ์พื้นฐานที่กำหนดไว้ในธรรมนูญนี้

การปรับปรุงพิธีกรรมอย่างค่อยเป็นค่อยไป

40. เนื่องจากในบางสถานที่และบางสถานการณ์ จำเป็นเร่งด่วนกว่าปกติที่จะต้องปรับปรุงพิธีกรรมอย่างกว้างขวาง ซึ่งทำให้เกิดความยุ่งยากมากขึ้น จึงขอให้ปฏิบัติดังนี้

1) ผู้มีอำนาจปกครองพระศาสนจักรท้องถิ่นที่ตามที่กล่าวไว้ ข้อ 22 # 2 จะต้องพิจารณาอย่างเอาใจใส่และรอบคอบ ควรมีสิ่งใดในประเพณีและวัฒนธรรมของชนแต่ละชาติ ที่จะนำมาใช้ในการวักจต่อพระเจ้าได้บ้าง การปรับปรุงใด ๆ ที่เห็นว่ามีประโยชน์หรือจำเป็น จะต้องเสนอให้สันตะสำนักอนุมัติเห็นชอบก่อน จึงจะใช้ได้

2) เพื่อให้การปรับปรุงนี้ดำเนินไปด้วยความรอบคอบเท่าที่ควร สันตะสำนักจึงให้อำนาจแก่ผู้ปกครองพระศาสนจักรท้องถิ่น ที่จะอนุญาตและควบคุมการทดลองเบื้องต้นถ้าจำเป็น ในบางกลุ่มที่มีความพร้อม ภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้

3) เนื่องจากว่า การปรับปรุงกฎพิธีกรรมมักประสบความยุ่งยากพิเศษหลายประการ โดยเฉพาะในดินแดนมิสซัง ดังนั้น จึงต้องมีการปรึกษาบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์เรื่องพิธีกรรม

ตอน 4 . การส่งเสริมให้พิธีกรรมมีบทบาทยิ่งขึ้นในสังฆมณฑลและในเขตวัด

41. ต้องถือว่าพระสังฆราชเป็นมหาสมณะปกครองประชากรของตน จึงกล่าวได้ว่าชีวิตของผู้มีความเชื่อในพระคริสตเจ้าสืบเนื่องมาจากพระสังฆราชและขึ้นอยู่กับท่าน

ดังนั้น ทุกคนต้องให้ความเคารพอย่างสูงต่อกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับพิธีกรรมของสังฆมณฑล ซึ่งมีพระสังฆราชเป็นศูนย์กลาง เฉพาะอย่างยิ่งในอาสนวิหาร ทุกคนต้องตระหนักว่าพระศาสนจักรแสดงตนเด่นชัด เมื่อประชากรศักดิ์สิทธิ์ทั้งหมดของพระเจ้ามาร่วมพิธีกรรมอย่างเต็มที่และแข็งขันในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ โดยเฉพาะในพิธีบูชาขอบพระคุณหนึ่งเดียว ในการภาวนาอธิษฐานหนึ่งเดียว ณ พระแท่นบูชาหนึ่งเดียว ที่พระสังฆราชเป็นประธาน โดยมีคณะสงฆ์และผู้ช่วยอื่นๆ ร่วมพิธีด้วย⁵

บทบาทของพิธีกรรมในเขตวัด

42. เนื่องด้วยพระสังฆราชไม่อาจเป็นประธานในพิธีกรรมด้วยตนเองสำหรับประชากรทั้งหมด ทุกเวลาและทุกแห่งในสังฆมณฑลได้ พระสังฆราชจึงต้องจัดตั้งชุมชนของผู้มีความเชื่อขึ้นหลายกลุ่ม

กลุ่มที่สำคัญที่สุดก็คือชุมชนวัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามท้องที่ต่าง ๆ และอยู่ใต้ปกครองของผู้อภิบาลซึ่งทำหน้าที่แทนพระสังฆราช กล่าวได้ว่าเขตวัดเหล่านี้เป็นผู้แทนและแสดงถึงพระศาสนจักรที่แลเห็นได้ ซึ่งตั้งอยู่ทั่วโลก

ดังนั้น จำเป็นต้องส่งเสริมให้พิธีกรรมมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในเขตวัดรวมทั้งส่งเสริมให้ความสัมพันธ์กับพระสังฆราชเพิ่มขึ้นทั้งในความคิดและการปฏิบัติของสัตบุรุษและคณะสงฆ์ และยังคงพยายามส่งเสริมให้สัตบุรุษในเขตวัดนั้นมีความรู้สึกลึกซึ้งยิ่งขึ้นว่าเป็นชุมชนเดียวกัน เฉพาะอย่างยิ่งในการร่วมพิธีมิสซาวันอาทิตย์

ตอน 5 การส่งเสริมการอภิบาลสัตบุรุษในด้านพิธีกรรม

43. เป็นการถูกต้องที่จะถือว่า ความกระตือรือร้นในการส่งเสริมและฟื้นฟูพิธีกรรมเป็นเสมือนเครื่องหมายแสดงว่าพระเจ้าทรงพระทัยเอื้ออาทรต่อสมัชชของเรา และเป็นเสมือนว่าพระจิตเจ้าทรงทำงานในพระศาสนจักร ความกระตือรือร้นนี้ประทับตราคุณลักษณะเฉพาะแก่ชีวิตพระศาสนจักร แก่วิธีคิดและปฏิบัติกิจกรรมทั้งหมดทางศาสนาในสมัยปัจจุบันด้วย

ดังนั้น เพื่อส่งเสริมการอภิบาลสัตบุรุษในด้านพิธีกรรมให้มีชีวิตชีวายิ่งขึ้นในพระศาสนจักร สภาสังคายนาจึงบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการพิธีกรรมระดับชาติ

44. ควรอย่างยิ่งที่ผู้มีอำนาจปกครองพระศาสนจักรท้องถิ่นตามที่กล่าวในข้อ 22 # 2 จะแต่งตั้งคณะกรรมการพิธีกรรมขึ้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาพิธีกรรม ดนตรี ศิลปะศักดิ์สิทธิ์ และการอภิบาลสัตบุรุษคอยช่วยเหลือ ให้คณะกรรมการนี้ได้รับความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้จากสถาบันพิธีกรรมด้านอภิบาล ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้ รวมทั้งฆราวาสด้วยถ้าเห็นสมควร บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการนี้ โดยมีผู้มีอำนาจปกครองพระศาสนจักรท้องถิ่นที่กล่าวแล้วข้างต้นคอยแนะนำ คือ ควบคุมแนะนำการอภิบาลในด้านพิธีกรรมในเขตปกครอง รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาและการทดลองที่จำเป็น ทุกครั้งที่มีการปรับปรุงซึ่งจะต้องเสนอให้สันตะสำนักพิจารณา

คณะกรรมการพิธีกรรมระดับสังฆมณฑล

45. ด้วยเหตุผลเดียวกัน ทุกสังฆมณฑลจะต้องมีคณะกรรมการพิธีกรรม โดยมีพระสังฆราชคอยควบคุมแนะนำ เพื่อส่งเสริมการอภิบาลด้านพิธีกรรม

บางครั้ง อาจเป็นการสมควรที่หลายสังฆมณฑล จะตั้งคณะกรรมการคณะเดียวเพื่อส่งเสริมการอภิบาล

ด้านพิธีกรรมโดยทำงานร่วมกัน

คณะกรรมการอื่นๆ

46. นอกจากคณะกรรมการพิธีกรรมแล้ว เเท่าที่ทำได้ ทุกสังฆมณฑลควรมีคณะกรรมการดนตรี สักดิ์สิทธิ์ และศิลปะศักดิ์สิทธิ์

จำเป็นที่คณะกรรมการทั้งสามจะต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด ยิ่งกว่านั้นบ่อยครั้ง อาจรวม คณะกรรมการทั้งสามเป็นคณะเดียวเท่านั้น

บทที่ 2 : พระธรรมล้ำลึกเรื่องศีลมหาสนิท

พิธีบูชาขอบพระคุณและธรรมล้ำลึกปัสกา

47. ในการเลี้ยงอาหารค่ำมื้อสุดท้าย คืนที่ทรงถูกทรยศ พระผู้ไถ่ของเราทรงตั้งศีลมหาสนิทเป็น สักการบูชาถวายพระกายและพระโลหิตของพระองค์ เพื่อให้การถวายบูชาบน ไม้กางเขนเป็นปัจจุบัน ทุกยุคทุกสมัยจนกว่าจะเสด็จกลับมา และเพื่อมอบอนุสรณ์การสิ้นพระชนม์และการ กลับคืนพระชนมชีพไว้แก่พระศาสนจักรผู้เป็นเจ้าของที่รักยิ่งของพระองค์ เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์แสดงความรัก เป็น เครื่องหมายแห่งเอกภาพ เป็นสายสัมพันธ์แห่งความรักเมตตา³⁶ เป็นงานเลี้ยงปัสกา ซึ่งคริสตชนรับ พระคริสตเจ้าเป็นอาหาร ทำให้จิตใจเปี่ยมด้วยพระหรรษทาน และได้รับประกันว่าเราจะได้รับสิริ รุ่งโรจน์ในอนาคต³⁷

การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของสัตบุรุษในพิธีมิสซา

48. ดังนั้น พระศาสนจักรจึงเอาใจใส่อย่างจริงจังให้สัตบุรุษมีส่วนร่วมธรรมล้ำลึกแห่งความเชื่อนี้ มิใช่ เหมือนคนแปลกหน้า หรือผู้ชมอย่างเฉยๆ แต่ปรารถนาให้สัตบุรุษเข้าใจจารีตพิธีและบทภาวนาเป็น อย่างดี จะได้ร่วมกิจกรรมศักดิ์สิทธิ์อย่างรู้สำนึก อย่างเลื่อมใสศรัทธาและแข็งขัน ได้รับการอบรมจาก พระวาจาของพระเจ้า และเลี้ยงชีวิตด้วยพระกายขององค์พระผู้เป็นเจ้าของ ขอบพระคุณพระเจ้า โดยถวาย เครื่องบูชาไร้มลทิน มิใช่ด้วยมือของพระสงฆ์เท่านั้น แต่พร้อมทั้งพระสงฆ์ด้วย เขาจะได้เรียนรู้ที่จะ ถวายตนแด่พระเจ้า และอาศัยพระคริสตเจ้าผู้เป็นศูนย์กลาง³⁸ เขาจะได้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นในความ เป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าและระหว่างกัน เพื่อในที่สุดพระเจ้าจะได้ทรงเป็นทุกสิ่งในทุกคน

49. ดังนั้น เพื่อให้การถวายบูชามิสซาเกิดผลในด้านอภิบาลอย่างเต็มเปี่ยมแม้ในรูปแบบของพิธี สภา

สังคายนาศักดิ์สิทธิ์จึงตั้งกฎต่อไปนี้ โดยคำนึงถึงมิสซาซึ่งถวายโดยมีสัตบุรุษมาร่วม เฉพาะอย่างยิ่งในวันอาทิตย์ และวันฉลองบังคับ

การตรวจชำระบทประจํามิสซา

50. ให้ตรวจชำระบทประจํามิสซา เพื่อให้เห็นชัดยิ่งขึ้นว่า แต่ละภาคในมิสซามีลักษณะเฉพาะและเกี่ยวข้องกันอย่างไร เพื่อให้สัตบุรุษมีส่วนร่วมอย่างกลมไสศรัทธาและแข็งขันได้ง่ายขึ้น

โดยเหตุนี้ จาริตพิธีต่าง ๆ จะต้องเรียบง่ายขึ้น แต่ยังรักษาสาระสำคัญไว้อย่างเคร่งครัด จาริตพิธีใดที่ซ้ำซ้อนหรือเพิ่มเติมโดยไม่สู้จะมีประโยชน์นักในช่วงเวลาที่ผ่านมาก็ให้ตัดทิ้งเสีย ส่วนจาริตพิธีใดที่สูญหายไปในช่วงเวลาที่ผ่านมาก็ให้หรือฟื้นขึ้นมาใหม่ตามธรรมเนียมของบรรดาปีศาจจารย์ เท่าที่เห็นว่าสมควรหรือจำเป็น

ใช้พระคัมภีร์ให้มากขึ้น

51. เพื่อให้สัตบุรุษได้รับการหล่อเลี้ยงจากพระวาจาของพระเจ้ามากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องเปิดชุมนุมทรัพย์ของพระคัมภีร์ให้กว้างยิ่งขึ้นเพื่อประชากรจะได้รับฟังเนื้อหาส่วนใหญ่ของพระคัมภีร์ภายในจำนวนปีที่กำหนด

การเทศน์อธิบายพระคัมภีร์

52. สภาสังคายนาส่งเสริมอย่างยิ่งให้เทศน์อธิบายพระคัมภีร์เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรม การเทศน์นี้จะต้องใช้ตัวบทพระคัมภีร์อธิบายธรรมล้ำลึกแห่งความเชื่อ และกฎชีวิตคริสตชนตลอดปีพิธีกรรม ดังนั้น อย่าได้ละเว้นการเทศน์อธิบายพระคัมภีร์เช่นนี้ในมิสซาวนอาทิตย์ และวันฉลองบังคับ ที่ถวายร่วมกับสัตบุรุษ นอกจากมีเหตุขัดข้องที่สำคัญกว่า

บทภาวนาของมวลชน

53. ให้หรือฟื้น “บทภาวนาส่วนรวม” หรือที่เรียกว่า “บทภาวนาของมวลชน” หลังพระวรสารและการเทศน์ขึ้นมาใหม่ เฉพาะอย่างยิ่งในวันอาทิตย์หรือในวันฉลองบังคับ เพื่อประชาสัตบุรุษจะได้มีส่วนร่วมอธิษฐานภาวนาสำหรับพระศาสนจักร ผู้มีอำนาจปกครองบ้านเมือง ผู้มีความต้องการต่างๆ ตลอดจนมนุษยทุกคนและความรอดพ้นของโลกทั้งโลก³⁹

ภาษาท้องถิ่นและละตินในมิสซา

54. อาจอนุญาตให้ใช้ภาษาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมในบางส่วนของมิสซาที่ถวายโดยมีสัตบุรุษมาร่วม เฉพาะอย่างยิ่งในบทอ่านและบทภาวนาของมวลชน และตามสภาพท้องถิ่น ยังใช้ได้ในส่วนที่

เป็นของสัตบุรุษตามข้อ 36 ของธรรมนูญนี้ อย่างไรก็ตามก็ควรพยายามให้สัตบุรุษสวดหรือจับร้องบทประจำมิสซาในภาษาละตินตอนที่ เป็นของสัตบุรุษพร้อมกันได้ด้วย

ถ้าที่ใดเห็นสมควรใช้ภาษาท้องถิ่นในมิสซาอย่างกว้างขวางกว่านี้ ก็ให้ถือตามกฎที่บัญญัติไว้ในข้อ 40 ของธรรมนูญนี้

การรับศีลมหาสนิทในรูปปรากฏทั้งสอง

55. สภาสังคายนาส่งเสริมอย่างยิ่งให้สัตบุรุษมีส่วนร่วมในมิสซาอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยรับพระวรกายขององค์พระผู้เป็นเจ้าที่ได้เสกในมิสซาเดียวกันเมื่อพระสงฆ์รับศีลแล้ว แม้ว่าข้อกำหนดทางคำสอนของสภาสังคายนาที่เมืองเตรนต์ยังมีผลบังคับ⁴⁰ ในกรณีที่สันตะสำนักกำหนดไว้และตามคำตัดสินของพระสังฆราช อาจอนุญาตให้บรรพชิต นักบวชตลอดจนฆราวาส รับศีลมหาสนิทในรูปปรากฏทั้งสองได้ เช่น ผู้บวชใหม่ในมิสซาที่เขาได้รับศีลบวช ผู้ปฏิญาณถวายตนในมิสซาที่เขาปฏิญาณตน และผู้รับศีลล้างบาปในมิสซาที่ต่อจากพิธีล้างบาป

เอกภาพของมิสซา

56. สองภาคที่ประกอบเป็นมิสซา คือ ภาควจนพิธีกรรมและภาคพิธีขอบพระคุณ มีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นจนทำให้ทั้งสองภาครวมเป็นการถวายคารวกิจเดียวกัน ดังนั้น สภาสังคายนาศักดิ์สิทธิ์จึงเตือนผู้อภิบาลสัตบุรุษอย่างแข็งขันให้เอาใจใส่สอนสัตบุรุษว่า ต้องร่วมพิธีมิสซาแต่ต้นจนจบเฉพาะอย่างยิ่งในวันอาทิตย์และวันฉลองบังคับ

การถวายสหนุขามิสซา

57. (วรรค1) การถวายสหนุขามิสซาซึ่งเป็นการแสดงเอกภาพของสังฆภาพอย่างเหมาะสมนั้น ยังคงปฏิบัติอยู่ในพระศาสนจักรทั้งตะวันออกและตะวันตกจนถึงทุกวันนี้ ดังนั้น สภาสังคายนา จึงเห็นสมควรที่จะขยายสิทธิให้กว้างขึ้นที่จะถวายสหนุขามิสซาในกรณีต่อไปนี้

1)

- ก. ในวันพฤหัสบดีศักดิ์สิทธิ์ ทั้งในมิสซาเสกน้ำมันคริสมาและในมิสซาเวลาเย็น
- ข. ในมิสซาเมื่อมีการประชุมสภาสังคายนา การประชุมสภาพระสังฆราชและสมัชชาของสังฆมณฑล
- ค. ในมิสซาแต่งตั้งเจ้าอธิการอาราม

2) นอกจากนั้น ยังถวายสหนุขามิสซาได้ตามคำอนุญาตของสมณะประมุขท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่พิจารณาตัดสินความเหมาะสม

ก. ในมิสซาประจำอารามและในมิสซาเอกของวัดต่างๆ เมื่อประโยชน์ของสัตบุรุษไม่ต้องการให้พระสงฆ์ทุกคนที่อยู่ที่นั่นแยกกันถวายมิสซา

ข. ในมิสซาที่มีการประชุมทุกรูปแบบของพระสงฆ์ ไม่ว่าจะพระสงฆ์สังกัดสังฆมณฑล หรือที่เป็นนักบวช

(วรรค 2) 1) เป็นหน้าที่ของพระสังฆราชที่จะออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการถวายสหนุขามิสซาในสังฆมณฑลของตน

2) อย่างไรก็ตาม พระสงฆ์ทุกคนก็ยังคงมีสิทธิที่จะถวายมิสซาเป็นการส่วนตัวเสมอ แต่ไม่ใช่ในเวลาเดียวกัน ในวัดเดียวกัน และในวันพฤหัสบดีศักดิ์สิทธิ์

58. ให้แต่งตั้งจารีตพิธีใหม่สำหรับการถวายสหนุขามิสซา และให้แทรกไว้ในหนังสือจารีตพิธีของพระสังฆราชและในหนังสือมิสซาจารีตโรมัน

บทที่ 3 : ศีลศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ และสิ่งคล้ายศีล

ธรรมชาติของศีลศักดิ์สิทธิ์

59. ศีลศักดิ์สิทธิ์มีไว้เพื่อบันดาลความศักดิ์สิทธิ์แก่มนุษย์ เพื่อเสริมสร้างพระกายของพระคริสตเจ้า และเพื่อถวายคารวกิจแด่พระเจ้า ในฐานะที่เป็นเครื่องหมายยังมีจุดประสงค์เพื่อให้การสั่งสอนอบรมด้วย ผู้รับศีลต้องมีความเชื่ออยู่ก่อนแล้ว แต่ถ้อยคำและจารีตพิธีของศีลศักดิ์สิทธิ์ก็ยังหล่อเลี้ยง เสริมพลังและแสดงความเชื่อให้ปรากฏด้วย เพราะเหตุนี้ ศีลศักดิ์สิทธิ์จึงได้ชื่อว่า “ศีลแห่งความเชื่อ” ศีลศักดิ์สิทธิ์ประทานพระหรรษทานก็จริง แต่การประกอบพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์ยังจัดเตรียมสัตบุรุษอย่างดีให้รับพระหรรษทานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อถวายเกียรติแด่พระเจ้าอย่างเหมาะสม และปฏิบัติความรัก ดังนั้น จึงสำคัญอย่างยิ่งยวดที่สัตบุรุษจะต้องเข้าใจเครื่องหมายของศีลศักดิ์สิทธิ์โดยง่าย และเอาใจใส่ไปรับศีลศักดิ์สิทธิ์บ่อย ๆ เพราะศีลศักดิ์สิทธิ์ตั้งขึ้นไว้ก็เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตคริสตชน

60. พระศาสนจักรมารดาศักดิ์สิทธิ์ยังตั้งสิ่งคล้ายศีลไว้ด้วย สิ่งคล้ายศีล คือ เครื่องหมายศักดิ์สิทธิ์ซึ่งคล้ายกับศีลศักดิ์สิทธิ์ แสดงและประสาทผล โดยเฉพาะผลฝ่ายจิต โดยอาศัยการวอนขอของพระศาสนจักร สิ่งคล้ายศีลนี้เตรียมมนุษย์ให้พร้อมที่จะรับผลสำคัญของศีลศักดิ์สิทธิ์ และทำให้สถานการณ์ต่างๆ ของชีวิตได้รับความศักดิ์สิทธิ์ด้วย

61. ดังนั้น พิธีกรรมของศีลศักดิ์สิทธิ์และสิ่งคล้ายศีลจึงบังเกิดผลให้เหตุการณ์เกือบทุกอย่างในชีวิตของสัตบุรุษที่เตรียมตัวอย่างดีได้รับความศักดิ์สิทธิ์อาศัยพระหรรษทานซึ่งหลั่งไหลออกมาจากพระ

ธรรมเนียมปฏิบัติเกี่ยวกับพระทรมาน การสิ้นพระชนม์ และการกลับคืนพระชนมชีพของพระคริสตเจ้า พระธรรมล้ำลึกนี้เป็นบ่อเกิดและประสิทธิผลของศีลศักดิ์สิทธิ์และสิ่งคล้ายศีลทุกประการ จึงแทบไม่มีการใช้วัสดุใดๆ อย่างถูกต้อง ที่ไม่อาจนำความศักดิ์สิทธิ์ให้แก่มนุษย์และถวายสรรเสริญแด่พระเจ้าได้

การปรับปรุงพิธีประกอบศีลศักดิ์สิทธิ์และสิ่งคล้ายศีล

62. ในช่วงเวลาที่ผ่านมา รายละเอียดบางประการของพิธีได้แทรกเข้าไปในการประกอบศีลศักดิ์สิทธิ์และสิ่งคล้ายศีล ทำให้คนในสมัยนี้เข้าใจลักษณะและจุดหมายของศีลศักดิ์สิทธิ์และสิ่งคล้ายศีลได้น้อยลง จึงจำเป็นต้องปรับปรุงบางสิ่งบางอย่างให้เหมาะสมกับสภาพในสมัยของเรา สถาปนาจึงกำหนดให้ปรับปรุงแก้ไขพิธีต่างๆ ดังต่อไปนี้

ภาษาที่ใช้

63. หลายครั้งในการประกอบพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์และสิ่งคล้ายศีล การใช้ภาษาท้องถิ่นอาจมีประโยชน์มากสำหรับสัตบุรุษ จึงควรใช้ภาษาท้องถิ่นให้มากขึ้น ตามกฎเกณฑ์ต่อไปนี้

(ก) ในการประกอบพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์และสิ่งคล้ายศีล อนุญาตให้ใช้ภาษาท้องถิ่นได้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 36

(ข) ให้ผู้มีอำนาจปกครองท้องถิ่นตามที่กล่าวไว้ในข้อ 22 วรรค 2 ของธรรมนูญฉบับนี้ จัดเตรียมหนังสือจารีตพิธีเฉพาะของแต่ละแห่งตามหนังสือจารีตพิธีโรมันที่ออกใหม่โดยเร็วที่สุด ให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นรวมทั้งในเรื่องภาษาด้วย หนังสือเฉพาะท้องถิ่นเหล่านี้จะใช้ได้เมื่อสันตะสำนักได้ตรวจรับรองแล้ว ในการแต่งหนังสือพิธีต่างๆ หรือประมวลพิธีพิเศษเหล่านี้ อย่าละเว้นที่จะพิมพ์คำอธิบายสำหรับพิธีต่างๆ ไว้ข้างหน้าเช่นเดียวกับในหนังสือจารีตพิธีโรมัน ไม่ว่าจะ เป็นคำอธิบายจะเกี่ยวกับการอภิบาลสัตบุรุษหรือเกี่ยวกับกฎพิธี หรือเป็นคำอธิบายที่มีความสำคัญพิเศษด้านสังคม

กระบวนการรับคริสตชนใหม่

64. ให้รื้อฟื้นกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน ซึ่งแบ่งเป็นหลายขั้นตอน และจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของสมณะประชุมท้องถิ่นโดยวิธีนี้ ควรกำหนดช่วงเวลาเรียนคำสอนและอบรมอย่างเหมาะสม ให้มีการประกอบพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์เป็นขั้นตอน เพื่อจะเป็นเวลาที่ค่อยๆ นำความศักดิ์สิทธิ์มาให้

การปรับปรุงพิธีประกอบศีลล้างบาป

65. ในดินแดนมิสซัง นอกจากพิธีเฉพาะที่เคยใช้ตามธรรมเนียม คริสตชนแล้ว ยังอนุญาตให้นำองค์ประกอบบางประการที่เป็นประเพณีเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ของท้องถิ่นมาใช้ ถ้าปรับให้สอดคล้องกับจารีตพิธีของคริสตชนได้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 37-40 ของธรรมนูญฉบับนี้

66. ให้ปรับปรุงแก้ไขจารีตพิธีประกอบศีลล้างบาปผู้ใหญ่ทั้งสองแบบคือแบบธรรมดาและแบบสง่า โดยคำนึงถึงการรื้อฟื้นกระบวนการรับผู้ใหญ่เข้าเป็นคริสตชน ให้เพิ่มมิสซาเฉพาะ “สำหรับการประกอบพิธีศีลล้างบาป” ไว้ในหนังสือมิสซาโรมันด้วย

67. ให้ปรับปรุงแก้ไขจารีตพิธีสำหรับศีลล้างบาปเด็กเล็กๆ ให้สอดคล้องกับสภาพจริงของเด็กอ่อน นอกจากนั้น บทบาทและหน้าที่ของบิดามารดาและพ่อแม่อุปถัมภ์ จะต้องปรากฏชัดในจารีตพิธีด้วย

68. จารีตพิธีศีลล้างบาปควรมีหลายแบบ ซึ่งสมณะประชุมท้องถิ่นจะพิจารณาให้ใช้ได้ ในกรณีที่มีผู้รับศีลล้างบาปเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้น ให้จัดทำจารีตพิธีแบบสั้นไว้สำหรับใช้ในดินแดนมิสซัง โดยผู้สอนคำสอนและสัตบุรุษทั่วไป ในกรณีล้างบาปผู้ใกล้จะตาย และไม่มีพระสงฆ์หรือสังฆานุกร

69. แทนที่จะเรียกพิธีตามที่เคยใช้ว่า “พิธีเพิ่มเติมทดแทนจารีตพิธีที่ละเว้นไว้ ไม่ได้ประกอบสำหรับเด็กที่ได้รับศีลล้างบาปแล้ว” ให้จัดทำจารีตพิธีใหม่ ซึ่งบอกชัดเจนและเหมาะสมกว่าว่า เมื่อเด็กได้รับศีลล้างบาปโดยใช้จารีตพิธีแบบสั้น เขาก็ได้เข้าอยู่ในพระศาสนจักรแล้ว

เช่นเดียวกัน ให้จัดทำจารีตพิธีใหม่สำหรับผู้ที่ได้รับศีลล้างบาปอย่างถูกต้อง แล้วเข้ามาเป็นคาทอลิก เพื่อพิธีนี้จะแสดงว่าเขาเข้ามามีความสนิทสนมพันซ์กับพระศาสนจักรอย่างสมบูรณ์

70. นอกเทศกาลปัสกา อาจเสกน้ำสำหรับล้างบาปได้ในเวลาประกอบพิธีศีลล้างบาป โดยใช้สูตรแบบสั้นที่ได้รับการรับรองแล้ว

การปรับปรุงแก้ไขพิธีศีลกำลัง

71. ให้ปรับปรุงแก้ไขจารีตพิธีศีลกำลังด้วย เพื่อแสดงให้เห็นชัดยิ่งขึ้นว่า ศีลศักดิ์สิทธิ์นี้มี ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกระบวนการรับผู้ใหญ่เป็นคริสตชน ดังนั้น ก่อนรับศีลกำลังจึงควรอย่างยิ่งให้ รื้อฟื้นคำปฏิญาณที่เคยให้ไว้เมื่อรับศีลล้างบาป

ถ้าเห็นสมควร อาจประกอบพิธีศีลกำลังได้ในระหว่างมิสซา แต่ถ้าจะประกอบศีลกำลังนอกมิสซา ให้เตรียมสูตรที่จะต้องใช้เป็นบทนำสำหรับศีลนี้ไว้ด้วย

การปรับปรุงแก้ไขพิธีศีลอภัยบาป

72. ให้ปรับปรุงแก้ไขจาริตพิธีและสูตรของศีลอภัยบาป เพื่อแสดงลักษณะและผลของศีลนี้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ศีลเจิมคนไข้

73. “ศีลทาสุดท้าย” หรือที่ถูกต้องกว่านั้นควรเรียกว่า “ศีลเจิมคนไข้” ไม่เป็นเพียงศีลสำหรับผู้ที่ใกล้จะตายเท่านั้น ดังนั้น เวลาเหมาะที่จะรับศีลนี้จึงเริ่มตั้งแต่ต้ตบรู้อยู่ในอันตรายจะตายเพราะความเจ็บป่วย หรือเพราะวัยชรา

74. นอกจากพิธีของศีลเจิมคนไข้และศีลเสบียงที่แยกจากกัน ให้จัดทำจาริตพิธีใหม่อีกแบบหนึ่งที่มีความต่อเนื่องกัน ให้คนไข้รับศีลอภัยบาปก่อน แล้วจึงรับศีลเจิม และศีลเสบียง

75. ให้ปรับจำนวนการเจิมน้ำมันศีลศักดิ์สิทธิ์กับสถานการณ์ ให้ปรับปรุงแก้ไขบทภาวนาสำหรับพิธีเจิมคนไข้ให้เหมาะกับสภาพของผู้ป่วยที่รับศีลนี้

การปรับปรุงแก้ไขพิธีศีลบวช

76. ให้ปรับปรุงแก้ไขพิธีศีลบวชขั้นต่างๆ ทั้งจาริตพิธีและตัวบทที่ใช้ คำดักเตือนของพระสังฆราช เมื่อเริ่มประกอบศีลบวชพระสงฆ์หรือพระสังฆราช จะกล่าวเป็นภาษาท้องถิ่นก็ได้

ในการบวชพระสังฆราช อนุญาตให้พระสังฆราชทุกองค์ที่ร่วมพิธีบวชปกมือได้

การปรับปรุงแก้ไขพิธีศีลสมรส

77. ให้ปรับปรุงแก้ไขพิธีศีลสมรสซึ่งมีอยู่ในหนังสือจาริตพิธีโรมัน และทำให้สมบูรณ์ เพื่อแสดงให้เห็นพระหรรษทานของศีลศักดิ์สิทธิ์นี้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเน้นถึงหน้าที่ของคู่บ่าวสาว

“ถ้าในการประกอบพิธีศีลสมรส ท้องถิ่นใดเคยใช้ประเพณีและจาริตพิธีอื่นที่นำยกย่อง สภาสังคายนา นี้ก็ปรารถนาอย่างยิ่งให้รักษาประเพณีและจาริตพิธีเหล่านั้นไว้”⁴¹ (สภาสังคายนาเมืองเตรนต์ สมัยประชุมที่ 24)

นอกจากนี้ สมณะผู้มีอำนาจปกครองท้องถิ่นตามที่กล่าวในข้อ 22 วรรค 2 ของสังฆธรรมนูญนี้ มีอำนาจตามข้อ 63 ที่จะจัดทำจาริตพิธีเฉพาะของตน ให้เข้ากับประเพณีท้องถิ่นและประชาชน โดยรักษาภูให้พระสงฆ์ประธานในพิธี ต้องถามและรับความสมัครใจของคู่สมรส

78. โดยปกติให้ประกอบพิธีศีลสมรสในระหว่างมิสซา หลังจากอ่าน พระวรสารและเทศน์แล้ว ก่อนจะสวด “บทภาวนาของมวลชน” ให้แก่ไขบทภาวนาอวยพรเจ้าสาว เพื่อเน้นให้เห็นว่าคู่บ่าวสาวมีหน้าที่เสมอกันที่จะต้องซื่อสัตย์ต่อกัน บทภาวนานี้ใช้ภาษาท้องถิ่นได้

ถ้าประกอบพิธีศีลสมรสนอกมิสซา ให้อ่านบทจดหมายและพระวรสารของมิสซาสำหรับคู่บ่าวสาว เมื่อเริ่มพิธี และต้องอวยพรคู่บ่าวสาวทุกครั้ง

การปรับปรุงแก้ไขสิ่งคล้ายศีล

79. ให้ปรับปรุงแก้ไขสิ่งคล้ายศีล โดยคำนึงถึงหลักการพื้นฐานให้สัตบุรุษมีส่วนร่วม โดยรู้ตัว แข็งขัน และเข้าใจง่าย และต้องคำนึงถึงความต้องการในสมัยของเราด้วย ในการปรับปรุงแก้ไขหนังสือจาริตพิธีต่างๆ ตามข้อ 63. จะเพิ่มสิ่งคล้ายศีลใหม่ขึ้นอีกก็ได้ถ้าจำเป็น

บทภาวนาอวยพรที่สงวนไว้สำหรับพระสังฆราชและสมณะประมุขท้องถิ่น ควรมีจำนวนน้อย

ควรจัดให้มีสิ่งคล้ายศีลบางประการที่ฆราวาสซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมอาจประกอบได้ อย่างน้อยในบางกรณีและตามการวินิจฉัยของสมณะประมุขท้องถิ่น

การปฏิญาณตนเป็นนักบวช

80. ให้ปรับปรุงแก้ไขจาริตพิธีถวายตนของหญิงพรหมจารี ตามที่มีอยู่แล้วในหนังสือจาริตพิธีโรมันของพระสังฆราช

นอกจากนั้น ให้จัดเตรียมจาริตพิธีการปฏิญาณตนและการรื้อฟื้นการปฏิญาณตนของนักบวช จาริตพิธีนี้ต้องมีเนื้อหาเป็นหนึ่งเดียว เรียบง่าย และสง่างาม ผู้ปฏิญาณตนหรือรื้อฟื้นการปฏิญาณในมิสซาจะต้องใช้จาริตพิธีนี้ นอกจากนี้จะได้รับสิทธิพิเศษเป็นอย่างอื่น

การปฏิญาณตนเป็นนักบวช ควรประกอบในมิสซา

การปรับปรุงจาริตพิธีปลงศพ

81. จาริตพิธีปลงศพ จะต้องแสดงให้เห็นลักษณะธรรมล้ำลึกปีศาจของความตายแบบคริสตชนอย่างเด่นชัดยิ่งขึ้น และจะต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและประเพณีของแต่ละท้องถิ่นยิ่งขึ้น แม้ในการใช้สีของอาภรณ์ในพิธีกรรมด้วย

82. ให้ปรับปรุงแก้ไขจารีตพิธีปลงศพเด็กเล็ก และให้มีมิสซาเฉพาะสำหรับพิธีนี้ด้วย

บทที่ 4 : พิธีกรรมทำวัตร (Officium Divinum)

83. พระเยซูคริสตเจ้า พระมหาสมณะแห่งพันธสัญญาใหม่นิรันดรทรงรับธรรมชาติมนุษย์ ทรงนำบทเพลงที่ขับร้องตลอดนิรันดรในสวรรค์เข้ามาในโลกถิ่นเนรเทศนี้ พระองค์ทรงรวมมนุษย์ทุกคนเข้ามาสนิทกับพระองค์ บันดาลให้เขาร่วมขับร้องสรรเสริญพระเจ้าพร้อมกับพระองค์ด้วย

พระองค์ยังทรงปฏิบัติหน้าที่สมณะนี้ต่อไปในพระศาสนจักร ซึ่งสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้าโดยไม่หยุดหย่อน และวอนขอพระองค์เพื่อความรอดพ้นของมนุษย์ทั้งโลก ไม่เพียงโดยประกอบพิธีบูชาขอบพระคุณเท่านั้น แต่ยังใช้วิธีอื่นๆ อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกอบพิธีกรรมทำวัตร

84. พิธีกรรมทำวัตรจัดตั้งขึ้นมาตามธรรมเนียมคริสตชนตั้งแต่โบราณ เพื่อถวายเป็นการสรรเสริญแด่พระเจ้า ทำให้เวลาทั้งกลางวันกลางคืนศักดิ์สิทธิ์ ทุกครั้งที่พระสงฆ์หรือผู้อื่นซึ่งพระศาสนจักรแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่นี้ หรือแม้กระทั่งสัตบุรุษที่อธิษฐานภาวนาร่วมกับพระสงฆ์ตามรูปแบบที่พระศาสนจักรรับรอง เขาก็เป็นเสียงของเจ้าสาวซึ่งสนทนากับเจ้าบ่าว ยิ่งกว่านั้นยังเป็นคำอธิษฐานภาวนาที่พระคริสตเจ้าพร้อมกับพระวรกายถวายแด่พระบิดาเจ้า

85. ดังนั้น ทุกคนที่ปฏิบัติเช่นนี้ ก็ทำหน้าที่ของพระศาสนจักร และยังมีส่วนร่วมในศักดิ์ศรีสูงส่งของพระศาสนจักรในฐานะเจ้าสาวของพระคริสตเจ้า เพราะขณะที่สรรเสริญพระเจ้า เขาก็ยืนอยู่เฉพาะพระบัลลังก์ของพระเจ้าในนามของพระศาสนจักรมารดา

คุณค่าด้านการอภิบาลของพิธีกรรมทำวัตร

86. พระสงฆ์ผู้ปฏิบัติหน้าที่อภิบาลสัตบุรุษ จะต้องถวายเป็นการสรรเสริญเช่นนี้ด้วยใจกระตือรือร้นยิ่งขึ้น ถ้าเขาสำนึกอย่างลึกซึ้งซึ่งจะต้องปฏิบัติตามคำเตือนของนักบุญเปาโลที่ว่า “จงอธิษฐานภาวนาอย่างสม่ำเสมอ” (1 ทธ 5:17) เพราะองค์พระผู้เป็นเจ้าเท่านั้นทรงบันดาลให้ศาสนบริการของเขาพัฒนาและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ตามพระวาจาว่า “ถ้าไม่มีเรา ท่านก็ทำอะไรไม่ได้เลย” (ยน 15:5) ดังนั้น เมื่อบรรดาอัครสาวกแต่งตั้งสังฆานุกร จึงกล่าวว่า “ส่วนเราจะอุทิศตนอธิษฐานภาวนาและประกาศพระวาจา” (กจ 6:4)

87. เพื่อให้พระสงฆ์หรือสมาชิกอื่นๆ ของพระศาสนจักรปฏิบัติหน้าที่ประกอบพิธีกรรมทำวัตรได้ดี และสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในสภาพแวดล้อมปัจจุบัน สภาสังคายนาศักดิ์สิทธิ์ซึ่งปฏิบัติงานฟื้นฟูพิธีกรรมที่สันตะสำนักได้เริ่มด้วยดีมาก่อนหน้านั้นแล้วต่อไป จึงเห็นว่าควรกำหนดเกี่ยวกับพิธีกรรมทำวัตรตาม

จารีตโรมัน ดังต่อไปนี้

ทบทวนลำดับการทำวัตรให้ตรงกับช่วงเวลาของวัน

88. จุดหมายของพิธีกรรมทำวัตร คือ ทำให้ช่วงเวลาของแต่ละวันศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้น จึงต้องทบทวนลำดับการทำวัตรตามที่เคยปฏิบัติมาให้ตรงกับช่วงเวลาจริงที่ต้องทำเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยคำนึงถึงสภาพชีวิตในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพชีวิตของผู้ปฏิบัติงานประกาศข่าวดี

กฎเกณฑ์ฟื้นฟูพิธีกรรมทำวัตร

89. ดังนั้น ในการฟื้นฟูพิธีกรรมทำวัตรให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(ก) ตามประเพณีนำเคารพของพระศาสนจักรสากล การทำวัตรเช้า (เลาเดส) และการทำวัตรเย็น (เวสเปร์ส) เป็นชั่วโมงหลักของพิธีกรรมทำวัตรประจำวัน จึงต้องถือว่า ชั่วโมงทั้งสองนี้เป็นเวลาเอก และต้องประกอบในเวลาเช้าและเย็นจริงๆ

(ข) ควรจัดให้พิธีกรรมทำวัตรค่ำ (คอมเพลโตริอุม) เหมาะกับการจบของแต่ละวัน

(ค) ชั่วโมงที่เรียกว่า “มาตุติ눔” ควรมีลักษณะเป็นการอธิษฐานภาวนาเวลากลางคืนสำหรับผู้ประกอบพิธีกรรมทำวัตรร่วมกันในโบสถ์เหมือนแต่ก่อน แต่ก็ให้ปรับปรุงในรูปแบบที่จะใช้ภาวนาได้ตลอดวันไม่ว่าชั่วโมงใด และให้มีจำนวนเพลงสวดคติน้อยลง และให้มีบทอ่านยาวขึ้น

(ง) ให้ยกเลิกชั่วโมงที่เรียกว่า “ปริมา”

(จ) ถ้ามีพิธีกรรมทำวัตรร่วมกันในโบสถ์ ยังคงต้องรักษาชั่วโมงที่เรียกว่า “แตรัสซีอา เซ็กสตา โนนานา” ไว้ต่อไป ถ้าไม่สวดพร้อมกันในโบสถ์ อนุญาตให้เลือกชั่วโมงใดชั่วโมงหนึ่งในจำนวนสามนี้แล้วแต่ว่าจะประกอบพิธีกรรมนี้เวลาใด

พิธีกรรมทำวัตรเป็นบ่อเกิดความเลื่อมใสศรัทธา

90. พิธีกรรมทำวัตรในฐานะที่เป็นการอธิษฐานภาวนาทางการของพระศาสนจักร เป็นบ่อเกิดความเลื่อมใสศรัทธาและเป็นอาหารหล่อเลี้ยงการภาวนาส่วนตัว ดังนั้น จึงขอเตือนบรรดาพระสงฆ์และทุกคนที่มีส่วนประกอบพิธีกรรมทำวัตรให้ปฏิบัติเช่นนี้โดยมีจิตใจสอดคล้องกับเสียงที่เปล่งออกมา และเพื่อจะปฏิบัติเช่นนี้ได้ดีขึ้น เขาควรศึกษาพิธีกรรมและพระคัมภีร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงสวดให้มีความรู้ดียิ่งขึ้น

ในการฟื้นฟูพิธีกรรม พิธีกรรมทำวัตรตามจารีตโรมันซึ่งเป็นชุมทรัพย์ล้ำค่ามายาวนานควรได้รับการปรับปรุง เพื่อทุกคนที่รับมอบหมายให้ประกอบพิธีนี้จะได้ใช้อย่างกว้างขวางและสะดวกยิ่งขึ้น

การจัดแบ่งเพลงสดุดี

91. เพื่อให้ลำดับชั่วโมงทำวัตรตามที่เสนอไว้ในข้อ 89 ปฏิบัติได้จริง ควรจัดแบ่งเพลงสดุดีทั้ง 150 บท ไม่ใช่สำหรับระยะเวลาเพียงสัปดาห์เดียว แต่สำหรับระยะเวลาที่ยาวกว่านั้น งานปรับปรุงแก้ไขเพลงสดุดีซึ่งได้เริ่มมาอย่างดีแล้วควรทำต่อไปให้เสร็จเร็วที่สุด โดยคำนึงถึงการใช้ภาษาละตินอย่างที่คริสตชนเคยใช้ในพิธีกรรมและบทขับร้อง ตามธรรมเนียมประเพณีของพระศาสนจักร จารีตละติน

กฎเกณฑ์ในการเลือกบทอ่าน

92. เกี่ยวกับบทอ่าน ให้ปฏิบัติตามกฎต่อไปนี้

ก. ให้จัดบทอ่านจากพระคัมภีร์อย่างที่ว่าคริสตชนเข้าถึงชุมทรัพย์ของพระวาจาได้อย่างกว้างขวางและสะดวกยิ่งขึ้น

ข. ให้เอาใจใส่มากขึ้นในการเลือกบทอ่านจากข้อเขียนของบรรดาบิดาจารย์ นักปราชญ์ และนักเขียนของพระศาสนจักร

ค. ควรตรวจสอบเรื่องราว “การรับทรมานของมรณสักขี” หรือ “ชีวประวัติของนักบุญ” ให้ถูกต้องตรงกับความจริงทางประวัติศาสตร์

การปรับปรุงแก้ไขบทเพลงสรรเสริญ

93. ควรปรับปรุงแก้ไขบทเพลงสรรเสริญ (Hymns) ให้ตรงกับต้นฉบับดั้งเดิมเท่าที่จะเห็นว่าเป็นประโยชน์ โดยตัดหรือเปลี่ยนแปลงข้อความ ที่มีลักษณะเป็นนินย หรือไม่เหมาะสมกับความเลื่อมใสศรัทธาแบบ คริสตชน ควรรับบทเพลงสรรเสริญอื่นที่พบได้ในประมวลบทเพลงสรรเสริญต่างๆ มาใช้ ด้วยตามความเหมาะสม

94. การประกอบพิธีกรรมทำวัตรชั่วโมงต่างๆ ควรปฏิบัติให้ตรงกับเวลาที่กำหนดไว้สำหรับแต่ละชั่วโมงเท่าที่จะทำได้ เพื่อทำให้วันเวลาศักดิ์สิทธิ์ และเพื่อให้พิธีกรรมทำวัตรเกิดผลฝ่ายจิตใจอย่างแท้จริง

ผู้มีหน้าที่ต้องประกอบพิธีกรรมทำวัตร

95. หมู่คณะซึ่งมีหน้าที่ต้องประกอบพิธีกรรมทำวัตรพร้อมกันในโบสถ์ นอกจากมิสซาประจำหมู่คณะแล้ว ยังต้องทำวัตรพร้อมกันทุกวันอีกด้วย คือ

ก.บุคคลเหล่านี้ต้องประกอบพิธีกรรมทำวัตรทั้งหมด คือ คณะนักบวชสงฆ์ประจำโบสถ์ (Orders of Canons) นักพรตชายหญิงที่อยู่ประจำในอาราม รวมทั้งนักบวชอื่นๆ ที่มีสิทธิหรือข้อบังคับตามธรรมนูญต้องประกอบพิธีกรรมทำวัตรพร้อมกันในโบสถ์

ข.บุคคลเหล่านี้ต้องประกอบพิธีกรรมทำวัตรบางส่วน ที่ประมวลกฎหมายของพระศาสนจักรหรือกฎพิเศษบังคับ คือ คณะสงฆ์ประจำอาสนวิหารหรือประจำวัดอื่นๆ (Cathedral or Collegiate Chapters)

ค.สมาชิกทุกคนของหมู่คณะที่กล่าวมานี้ซึ่งได้รับศีลบวช หรือปฏิญาณตนอย่างสง่าแล้ว ยกเว้นผู้ทำหน้าที่นอกเขตพรต (lay brothers) ต้องประกอบพิธีกรรมทำวัตรเป็นส่วนตัวตามชั่วโมงที่กฎพระศาสนจักรกำหนดไว้ ถ้าไม่ประกอบพิธีพร้อมกันในโบสถ์

96. พระสังฆราช พระสงฆ์และสังฆานุกรที่ไม่มีหน้าที่ต้องประกอบพิธีกรรมทำวัตรพร้อมกันในโบสถ์ ต้องประกอบพิธีกรรมทำวัตรทั้งหมดทุกวัน เป็นส่วนตัวหรือร่วมกับผู้อื่น ตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 89

97. ควรให้หนังสือพิธีกรรมกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการประกอบพิธีกรรมอื่นแทนการประกอบพิธีกรรมทำวัตรไว้ตามความเหมาะสม

ในกรณีพิเศษและมีเหตุผลสมควร สมณะประชุมท้องถิ่นอาจยกเว้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาไม่ต้องประกอบพิธีกรรมทำวัตรบางส่วนหรือทั้งหมด รวมทั้งเปลี่ยนให้ประกอบกิจการอื่นแทนก็ได้

98. สมาชิกของสถาบันที่มุ่งหาความดีพร้อม ถ้าประกอบพิธีกรรมทำวัตรเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งตามธรรมนูญ ก็นับได้ว่าเขาปฏิบัติภารกิจพื้นฐานภาวนาทางการของพระศาสนจักรด้วย

ในทำนองเดียวกัน ถ้าเขาประกอบพิธีกรรมทำวัตรแบบย่อ (short office) ตามที่ธรรมนูญของคณะกำหนด เขาก็ปฏิบัติภารกิจพื้นฐานภาวนาทางการของพระศาสนจักรด้วย แต่บททำวัตรนั้นต้องแต่งตามรูปแบบของพิธีกรรมทำวัตร และได้การรับรองอย่างถูกต้องแล้ว

การประกอบพิธีกรรมทำวัตรร่วมกัน

99. การประกอบพิธีกรรมทำวัตรเป็นเสียงของพระศาสนจักร คือเป็นเสียงของพระกายทิพย์ทั้งหมดซึ่งถวายสรรเสริญพระเจ้าอย่างเป็นทางการ จึงสมควรที่ผู้ได้รับศีลบวชซึ่งไม่จำเป็นต้องประกอบ

พิธีกรรมทำวัตรพร้อมกันในโบสถ์ และโดยเฉพาะพระสงฆ์ที่อยู่ด้วยกันหรือมาประชุมกัน จะประกอบพิธีกรรมทำวัตรอย่างน้อยส่วนหนึ่งร่วมกัน

ทุกคนที่มีหน้าที่ประกอบพิธีกรรมทำวัตรพร้อมกันในโบสถ์หรือที่อื่น ควรปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนี้อย่างดีที่สุด มีความเลื่อมใสศรัทธาภายใน และมีอากัปกิริยาภายนอกอย่างเหมาะสม

ยิ่งกว่านั้น ควรประกอบพิธีกรรมทำวัตรโดยขบร้องตามความเหมาะสม ทั้งในการประกอบพิธีพร้อมกันในโบสถ์หรือที่อื่น

สัตบุรุษควรมีส่วนร่วมประกอบพิธีกรรมทำวัตร

100. ผู้อภิบาลสัตบุรุษควรเอาใจใส่ให้ประกอบพิธีกรรมทำวัตรชั่วโมงสำคัญ โดยมีสัตบุรุษมาร่วมพิธีในโบสถ์ เฉพาะอย่างยิ่งการทำวัตรเย็น (เวสเปร์ส) ในวันอาทิตย์และวันสมโภช ควรแนะนำฆราวาสให้ประกอบพิธีกรรมทำวัตรพร้อมกับพระสงฆ์ หรือร่วมกันเป็นกลุ่ม หรือเป็นการส่วนตัว

ภาษาของพิธีกรรมทำวัตร

101 (1) ตามธรรมเนียมยาวนานของจารีตละติน ควรรักษาภาษาละตินไว้ในการประกอบพิธีกรรมทำวัตรของผู้ได้รับศีลบวช ถึงกระนั้น สมณะประชุมอาจอนุญาตให้ใช้คำแปลเป็นภาษาท้องถิ่นที่ได้จัดทำขึ้นตามกฎหมายข้อ 36 เป็นรายบุคคลสำหรับพระสงฆ์บางคนที่การใช้ภาษาละตินเป็นอุปสรรคใหญ่ในการประกอบพิธีกรรมทำวัตรได้อย่างเหมาะสม

(2) ผู้มีอำนาจปกครองอาจอนุญาตให้ใช้ภาษาท้องถิ่นในการประกอบพิธีกรรมทำวัตร สำหรับนักบวชหญิงและสมาชิกสถาบันที่มุ่งหาความดีพร้อม ทั้งชายที่ไม่ได้รับศีลบวชและหญิง แม้จะประกอบพิธีในโบสถ์ แต่คำแปลนั้นต้องเป็นคำแปลที่ได้รับการรับรองแล้ว

(3) ผู้ได้รับศีลบวชที่มีหน้าที่ต้องประกอบพิธีกรรมทำวัตร ถ้าประกอบพิธีเป็นภาษาถิ่นร่วมกับสัตบุรุษ หรือกับบุคคลที่อ้างไว้ในข้อ (2) ข้างบนนี้ ก็ถือว่าได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนแล้ว แต่คำแปลนั้นจะต้องเป็นคำแปลที่ได้รับการรับรอง

บทที่ 5 : ปีพิธีกรรม

ความหมายของปีพิธีกรรม

102. พระศาสนจักรมารดาศักดิ์สิทธิ์ถือว่าตนมีหน้าที่จะต้องเฉลิมฉลองระลึกถึงงานช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นของพระคริสตเจ้า ผู้เป็นทรงเป็นเสมือนเจ้าบ่าวของตน ในวันที่กำหนดไว้ระหว่างปี ดังนั้น ทุก

สัปดาห์ในวันที่เรียกว่า “วันขององค์พระผู้เป็นเจ้า” พระศาสนจักรจึงรำลึกถึงการกลับคืนพระชนมชีพของพระคริสตเจ้า ซึ่งพระศาสนจักรยังเฉลิมฉลองพร้อมกับการทรงรับทรมานของพระองค์อีกปีละครั้งในวันสมโภชปัสกา

พระศาสนจักรยังนำพระธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้ามาตีแผ่ตลอดเวลาทั้งปี ตั้งแต่การทรงรับธรรมชาติมนุษย์และการประสูติ จนถึงการเสด็จสู่สวรรค์ วันเพนเทกอสเต และการที่เรารอคอยด้วยความหวังในองค์พระผู้เป็นเจ้าเสด็จกลับมา

พระศาสนจักรระลึกถึงพระธรรมล้ำลึกการไถ่กู้เช่นนี้ เพื่อเปิดให้ผู้มีความเชื่อได้รับผลกิจการช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นและพระบารมีขององค์พระผู้เป็นเจ้าซึ่งเป็นเสมือนชุมทรัพย์ล้ำค่า และทำให้ชุมทรัพย์เหล่านี้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เขาจะได้รับสัมผัสและรับพระพรที่ช่วยให้รอดพ้นอย่างเต็มเปี่ยม

103. ในการเฉลิมฉลองพระธรรมล้ำลึกต่างๆ ของพระคริสตเจ้าตามลำดับประจำปีเช่นนี้ พระศาสนจักรยังแสดงความเคารพนับถือด้วยความรักเป็นพิเศษต่อพระนางมารีย์ผู้ได้รับพระพร พระมารดาของพระเจ้า พระนางทรงร่วมงานไถ่กู้ด้วยความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับพระบุตร พระศาสนจักรชื่นชมและเทิดทูนพระนางมารีย์ เป็นผลงานประเสริฐสุดของการไถ่กู้ เพ่งมองพระนางด้วยความยินดี ในฐานะที่ทรงเป็นรูปแบบบริสุทธิยิ่งของสภาพที่พระศาสนจักรปรารถนาและหวังจะเป็นอย่างสมบูรณ์ด้วยเช่นเดียวกัน

104. นอกจากนั้น ตลอดปี พระศาสนจักรยังกำหนดวันระลึกถึงบรรดามรณสักขีและผู้ศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ ซึ่งได้บรรลุถึงความดีพร้อมอาศัยพระพรพรหมทานหลากหลายของพระเจ้า และบัดนี้ได้รับความรอดพ้นนิรันดร อยู่ในสวรรค์ขับร้องสรรเสริญพระองค์ และอธิษฐานภาวนาแทนเรา ในวันฉลองบรรดานักบุญ พระศาสนจักรประกาศพระธรรมล้ำลึกปัสกาในผู้ศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้ซึ่งได้ร่วมรับทรมานและร่วมพระสิริรุ่งโรจน์กับพระคริสตเจ้า พระศาสนจักรเสนอแบบฉบับของท่านเหล่านี้แก่บรรดาผู้มีความเชื่อ เพื่อดึงดูดทุกคนไปพบพระบิดาเจ้าโดยทางพระคริสตเจ้า พระศาสนจักรยังวอนขอพระพรจากพระเจ้าอาศัยบุญกุศลของท่านเหล่านี้ด้วย

105. ในที่สุด พระศาสนจักรยังอบรมผู้มีความเชื่อในเทศกาลต่างๆ ประจำปี ตามประเพณีที่เคยปฏิบัติมา ให้บรรลุความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยกิจศรัทธาทั้งฝ่ายจิตและฝ่ายกาย ด้วยการสั่งสอน การอธิษฐานภาวนา การทำกิจชดเชยบาปและกิจเมตตา ดังนั้น สภาสังคายนา จึงเห็นควรกำหนดดังต่อไปนี้

ความสำคัญของวันอาทิตย์

106. ตามธรรมเนียมที่สืบเนื่องมาจากอัครสาวก และมีต้นกำเนิดจากวันที่พระคริสตเจ้าทรง

กลับคืนพระชนมชีพ พระศาสนจักรเฉลิมฉลองพระธรรมล้ำลึกปัสกาทุกวันทีแปด ซึ่งเรียกได้อย่างถูกต้องว่า “วันขององค์พระผู้เป็นเจ้า” หรือ “วันพระ” ในวันนี้ ผู้มีความเชื่อในพระคริสตเจ้าต้องมาชุมนุมกันเพื่อฟังพระวาจาของพระเจ้า และร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ ระลึกถึงพระทรมาน การกลับคืนพระชนมชีพและพระสิริรุ่งโรจน์ของพระเยซูขององค์พระผู้เป็นเจ้า และขอบพระคุณพระเจ้าผู้ทรงบันดาล “ให้เราบังเกิดใหม่และมีความหวังที่จะมีชีวิตอาศัยการ กลับคืนพระชนมชีพของพระเยซูคริสตเจ้าจากบรรดาผู้ตาย” (1 ปต 1:3) ดังนั้น วันอาทิตย์จึงเป็นวันฉลองสำคัญที่สุดที่ต้องเสนอแนะและสอนให้สัตบุรุษมีความเลื่อมใสศรัทธา ทำให้เป็นวันแห่งความยินดีและเป็นวันพักผ่อนจากการงาน การฉลองอื่นๆ ถ้าไม่สำคัญอย่างยิ่งแล้ว ก็ไม่ควรจัดฉลองแทนวันอาทิตย์ เพราะวันอาทิตย์เป็นพื้นฐานและแก่นแท้ของปีพิธีกรรมทั้งหมด

การปรับปรุงแก้ไขปีพิธีกรรม

107. ปีพิธีกรรมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงใหม่โดยยังรักษาและรื้อฟื้นขนบธรรมเนียมและระเบียบที่เคยปฏิบัติมาในเทศกาลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพในสมัยของเรา พร้อมกับรักษาลักษณะเฉพาะดั้งเดิมของเทศกาลต่างๆ ไว้ เพื่อหล่อเลี้ยงความศรัทธาของสัตบุรุษในการเฉลิมฉลองพระธรรมล้ำลึกเรื่องการไถ่กู้โดยพระคริสตเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเฉลิมฉลองพระธรรมล้ำลึกปัสกา จำเป็นต้องปรับปรุงพิธีกรรมตามสภาพของท้องถิ่นก็ให้ปฏิบัติตามกฎที่กำหนดไว้ในข้อ 39 และ 40

108. ก่อนอื่นหมด ควรแนะนำจิตใจของผู้มีความเชื่อให้คิดถึงวันฉลองขององค์พระผู้เป็นเจ้า ซึ่งเป็นวันที่เฉลิมฉลองพระธรรมล้ำลึกแห่งความรอดพ้นในช่วงเวลาแต่ละปี ดังนั้น วันฉลองตามเทศกาล (proper of the time) จึงต้องนับว่าสำคัญกว่าวันฉลองของบรรดานักบุญ เพื่อเฉลิมฉลองพระธรรมล้ำลึกแห่งความรอดพ้นได้ครบถ้วนอย่างเหมาะสม

เทศกาลมหาพรต

109. ลักษณะสองประการของเทศกาลมหาพรต คือ เดือนให้ระลึกถึงศีลล้างบาปหรือเตรียมตัวรับศีลล้างบาป และเชิญชวนให้กลับใจชดเชยบาป เทศกาลมหาพรตเชิญชวนสัตบุรุษให้ตั้งใจฟังพระวาจาของพระเจ้าและอธิษฐานภาวนาเพื่อเตรียมจิตใจเฉลิมฉลองพระธรรมล้ำลึกปัสกา ทั้งในพิธีกรรมเองและในการอธิบายพิธีกรรมในคำสอน ให้อธิบายชี้ลักษณะสองประการนี้ให้เด่นชัดยิ่งขึ้น ดังนั้น

ก. ให้ใช้องค์ประกอบของศีลล้างบาปในพิธีกรรมของเทศกาลมหาพรตให้มากยิ่งขึ้น และถ้าเห็นสมควรให้รื้อฟื้นองค์ประกอบอื่นๆ จากธรรมเนียมที่เคยใช้กันมาด้วย

ข. ในทำนองเดียวกัน ให้ใช้องค์ประกอบของการกลับใจชดเชยบาป ในการสอนคำสอนควรเน้นให้สัตบุรุษมีจิตสำนึกถึงทั้งผลของบาปต่อสังคมและลักษณะเฉพาะของการกลับใจชดเชยบาป โดย

เกลียดบาปที่ทำความผิดพระเจ้า และไม่ควรละเลยที่จะกล่าวถึงบทบาทของพระศาสนจักรในการกลับใจและเชิญชวนให้สัตบุรุษภวามาเพื่อคนบาป

110. การกลับใจชดเชยบาปในเทศกาลมหาพรต ต้องมีลักษณะทั้งภายในเป็นส่วนตัว และภายนอกเป็นส่วนรวมในสังคมด้วย ควรส่งเสริมกิจการแสดงการกลับใจชดเชยบาปที่เหมาะสมกับสมัยของเราให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและความเป็นอยู่ของผู้มีความเชื่อ สมณะผู้มีอำนาจปกครองท้องถิ่น ควรส่งเสริมการปฏิบัติเช่นนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 22

อย่างไรก็ตาม ให้ทุกแห่งรักษาการจำศีลอดอาหารปีศาจอย่างเลื่อมใสศรัทธาในวันศุกร์ที่พระคริสตเจ้าทรงรับทรมานและสิ้นพระชนม์ และควรจำศีลอดอาหารในวันเสาร์ศักดิ์สิทธิ์ด้วยถ้าทำได้ ทั้งนี้เพื่อเราจะได้เฉลิมฉลองความยินดีแห่งการกลับคืนพระชนมชีพขององค์พระผู้เป็นเจ้าด้วยจิตใจสูงส่งและแจ่มใส

การฉลองนักบุญ

111. ตามธรรมเนียมประเพณี พระศาสนจักรเคยฉลองบรรดานักบุญและเคารพพระธาตุแท้และรูปภาพของนักบุญ วันฉลองนักบุญเป็นการประกาศพระราชกิจนำพิสงของพระคริสตเจ้าที่ทรงกระทำในบรรดาผู้รับใช้ของพระองค์และเป็นการเสนอแบบฉบับเหมาะสมให้บรรดาผู้มีความเชื่อปฏิบัติตาม

วันฉลองบรรดานักบุญไม่ควรมีความสำคัญเหนือวันฉลองที่ระลึกถึงธรรมล้ำลึกแห่งความรอดพ้น วันฉลองนักบุญหลายวันน่าจะจัดเฉพาะในพระศาสนจักรท้องถิ่น ภายในประเทศหรือคณะนักบวช ส่วนพระศาสนจักรสากลควรฉลองเพียงแต่นักบุญที่มีความสำคัญสำหรับพระศาสนจักรสากลอย่างแท้จริงเท่านั้น

บทที่ 6 : ดนตรีศาสนา

112. การใช้ดนตรีเป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาในพระศาสนจักรสากล นับว่าเป็นชุมทรัพย์ล้ำค่าสุดจะประมาณได้ เป็นสิ่งประเสริฐเลิศยิ่งกว่าศิลปะใดๆ ที่เป็นเช่นนั้น เหตุผลสำคัญก็คือ เมื่อทำนองเข้ากับเนื้อร้อง ดนตรีก็เป็นส่วนที่จำเป็นทำให้พิธีกรรมครบถ้วน

อันที่จริง บทเพลงศาสนาเป็นสิ่งที่ทั้งพระคัมภีร์⁴² และปีตาจารย์ตลอดจนพระสันตะปาปาได้เทิดทูนยกย่องมาแล้ว เมื่อไม่นานมานี้ พระสันตะปาปาหลายองค์ โดยเฉพาะพระสันตะปาปาปีโอที่ 10 ได้ทรงอธิบายอย่างแจ่มแจ้งยิ่งขึ้นว่า ดนตรีศาสนามีบทบาทสำคัญอย่างไรในการรับใช้พระเจ้า

ดังนั้น ยิ่งดนตรีศาสนามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกิจพิธีกรรมมากเพียงใด ก็ยิ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากขึ้นเพียงนั้น เพราะดนตรีศาสนาส่งเสริมความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ทำให้การอธิษฐานภาวนามีอรรถรสมากขึ้น หรือทำให้จารีตพิธีสง่างามยิ่งขึ้น แต่พระศาสนจักรส่งเสริมศิลปะแท้ทุกแบบอันมีลักษณะที่พึงมี และรับเข้ามาใช้การวทกิจต่อพระเจ้า

ดังนั้น สภาสังคายนาเพื่อถือตามกฎเกณฑ์และข้อบังคับของประเพณีและวินัยของพระศาสนจักรกับคำหนึ่งจุดหมายของดนตรีศาสนา ได้แก่พระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้าและความศักดิ์สิทธิ์ของสัตบุรุษ จึงบัญญัติดังต่อไปนี้

113. การวทกิจในพิธีกรรมจะมีลักษณะสง่างามชวนศรัทธายิ่งขึ้น หากประกอบ

พิธีกรรมทำวัตรด้วยการขับร้องอย่างสง่า โดยมีผู้ช่วยประกอบพิธี และมีสัตบุรุษมาร่วมด้วย

ส่วนภาษาที่ต้องใช้นั้น ให้ปฏิบัติตามกฎในข้อ 36 สำหรับมิสซาให้ปฏิบัติตามกฎในข้อ 54 สำหรับศีลศักดิ์สิทธิ์ให้ปฏิบัติตามกฎในข้อ 63 สำหรับพิธีกรรมทำวัตรให้ปฏิบัติตามกฎในข้อ 101

114. คนตรีศาสนาเปรียบเหมือนชุมทรัพย์ล้ำค่า จึงต้องบำรุงรักษาด้วยความเอาใจใส่อย่างดีที่สุด คณะนักขับร้องต้องได้รับความดูแลส่งเสริมอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะคณะนักขับร้องประจำอาสนวิหาร พระสังฆราช และผู้อภิบาล สัตบุรุษจะต้องเอาใจใส่กวาดขันให้ทุกครั้งที่มีการประกอบพิธี โดยมีบทขับร้อง สัตบุรุษทั้งหมดที่มาชุมนุมจะต้องมีส่วนร่วมด้วยอย่างแข็งขันตามข้อ 28 และ 30

115. ต้องถือว่า การสอนและการหัดคนตรีในสามเนรลัษย์ ทั้งในและนอกสถานที่รวมทั้งบ้านอบรมของนักบวชชายและหญิงตลอดจนในสถาบันและโรงเรียนคาทอลิกอื่นๆ เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งยวด เพื่อให้การอบรมที่กล่าวนี้สำเร็จ จะต้องเอาใจใส่ฝึกหัดครูอย่างดี และตั้งให้มีหน้าที่สอนคนตรีศาสนา

นอกจากนั้น ขอกำชับให้ตั้งสถาบันสอนคนตรีศักดิ์สิทธิ์ชั้นสูงขึ้น ในเมื่อสามารถจะทำได้

นักคนตรีและนักขับร้อง โดยเฉพาะเด็กชาย ควรจะได้รับการอบรมด้านพิธีกรรมอย่างจริงจังด้วย

116. พระศาสนจักรถือว่า การขับร้องแบบเกรโกเรียนเหมาะสมกับพิธีกรรมแบบโรมันยิ่งนัก ดังนั้นในพิธีกรรม ต้องถือว่าการขับร้องแบบเกรโกเรียนเป็น

เอก นอกจากว่าการขับร้องแบบอื่นจะดีกว่าในด้านอื่น

ดนตรีศาสนาประเภทอื่น โดยเฉพาะเพลงและประสานเสียง หากได้ถูกกีดกันมิให้ใช้ในพิธีกรรมไม่ ขอแต่ให้ดนตรีประเภทนั้นเข้ากับจิตตารมณ์ของกิจพิธีกรรมตามข้อ 30

117. ให้พิมพ์หนังสือบทเพลงเกร โกรเรียนฉบับที่เป็นมาตรฐานให้เสร็จ นอกนั้นหนังสือที่พิมพ์ออกแล้วตั้งแต่คราวฟื้นฟูดนตรีศาสนาโดยนักบุญพระสันตะปาปาปิโอที่ 10 ก็ให้เตรียมพิมพ์ใหม่ แต่ต้องตรวจตราให้ดียิ่งขึ้น หนึ่ง ควรพิมพ์หนังสือเล่มหนึ่ง ที่มีทำนองง่ายๆ สำหรับใช้ในวัดเล็กๆ

118. ให้ใช้วิธีอันฉลาดส่งเสริมการร้องเพลงสัทธิราชของสัตบุรุษ เวลาปฏิบัติกิจสัทธิราชหรือเวลามีการประกอบพิธีกรรมเขาจะได้ร้องเพลงถูกต้องตามกฎเกณฑ์และข้อบังคับของจารีต

119. ในบางประเทศ โดยเฉพาะในประเทศมิสซัง ชนบางชาติมีดนตรีของตนเอง และใช้ดนตรีนั้นในชีวิตด้านศาสนาและสังคมมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ เราต้องยกย่องและให้ความสำคัญแก่ดนตรีที่กล่าวนี้ และนำดนตรีของตนมาใช้ในพิธีกรรมตามสมควร สำหรับอบรมเขาให้มีทัศนคติที่ดีด้านศาสนา และคัดแปลงคารวกิจให้เข้ากับความสามารถอันดีเด่นประจำชาติของเขา ดังกล่าวไว้ในข้อ 39 และ 40

ดังนั้น เวลาอบรมธรรมทูตทางดนตรี จงกวัดขันให้เขาสามารถส่งเสริมดนตรีในประเพณีของชนชาติเหล่านี้ ทั้งที่โรงเรียนและในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ เท่าที่สามารถจะทำได้

120. ในพระศาสนจักรละติน ควรอย่างยิ่งที่จะใช้อร์แกนแบบท่อเสียง เพราะ

เป็นเครื่องดนตรีแต่ดั้งเดิมมีเสียงไพเราะสามารถทำให้จารีตของพระศาสนจักรมีความสง่าเพิ่มขึ้นอย่างน่าพิศวง กับสามารถยกจิตใจขึ้นไปยังพระเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ส่วนเครื่องดนตรีอื่น ให้อยู่ในดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่นตามข้อ 22 (2) 36 และ 40 ที่จะอนุญาตให้ใช้ในพิธีกรรม ในการอนุญาตนั้นให้พิจารณาว่าเครื่องดนตรีนั้นจะเหมาะหรือสามารถดัดแปลงให้เหมาะสำหรับใช้ในการวากิจและสถานที่ศักดิ์สิทธิ์กับส่งเสริมความศรัทธาของสัตบุรุษอย่างแท้จริงได้หรือไม่

121. นักดนตรีที่ดื่มค้ำด้วยจิตตารมณ์แบบคริสตชน จะต้องเข้าใจว่าตนมีหน้าที่ต้องส่งเสริมดนตรีศักดิ์สิทธิ์และเพิ่มขุมทรัพย์ทางดนตรีให้มากขึ้น

ให้นักดนตรีแต่งทำนองเพลงซึ่งมีลักษณะของดนตรีศาสนาแท้ และมีใจแต่ให้นักขับร้องคณะใหญ่ขับร้องได้เท่านั้นแต่ให้นักขับร้องคณะเล็กๆ ขับใช้ได้ด้วย และสำหรับให้ประชาสัตบุรุษทั้งหมดมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันด้วย เนื้อเพลงศาสนาจะต้องมีเนื้อความถูกต้องกับพระธรรมคำสอนคาทอลิก และทางที่ดีควรเอามาจากพระคัมภีร์หรือจากแหล่งข้อมูลทางพิธีกรรม

บทที่ 7 : ศิลปะศักดิ์สิทธิ์กับเครื่องใช้ในการวากิจ

122. เป็นการถูกต้องอย่างยิ่งที่นักวิจิตรศิลป์เข้าในบรรดางานที่สูงสุดของปัญญามนุษย์ แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องนับศิลปะด้านศาสนากับศิลปะศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเป็นยอดของศิลปะด้านศาสนาอีกทีหนึ่ง ศิลปะทั้งสองอย่างนี้

โดยธรรมชาติของมันเอง ก็มุ่งจะแสดงความงามวิจิตรอันหาเขตมิได้ของ พระเจ้าออกมาด้วยกิจการของมนุษย์ ศิลปะทั้งสองอย่างนี้ยิ่งมุ่งเฉพาะเพื่อ ชักจูงมนุษย์ให้หันไปหาพระเจ้าได้มากเพียงไรก็ยิ่งลู่จุดหมายที่จะ สรรเสริญและถวายพระเกียรติแด่พระองค์

เพราะเหตุนี้ พระศาสนจักร จึงเป็นมิตรกับวิจิตรศิลป์เสมอ และเอาวิจิตร ศิลป์มาช่วยเสมอมิได้ขาด โดยเฉพาะเพื่อให้วัตถุที่สงวนไว้ใช้ในการวากิจ เป็นที่เหมาะสมกลมกลืนและสวยงาม จะได้เป็นเครื่องหมายและ สัญลักษณ์ถึงสิ่งเหนือธรรมชาติ พระศาสนจักรอบรมศิลปินเพื่อ จุดประสงค์นี้ ที่จริงพระศาสนจักรยังถือว่ามีสิทธิ์ที่จะตัดสินวิจิตรศิลป์ เสมอ วินิจฉัยว่างานของบรรดาศิลปินอันไหนเข้าได้กับความเชื่อ ความ ศรัทธา และกฎที่ถือกันมาเป็นประเพณี และเหมาะที่จะนำไปใช้ในศาสนา ได้หรือไม่

พระศาสนจักรเคยเอาใจใส่กวาดขันเป็นพิเศษ ให้เครื่องใช้ในศาสนา สวยงามสมที่จะช่วยทำให้การวากิจมีความสง่างาม พระศาสนจักรจึงยอม ให้มีการเปลี่ยนแปลงวัตถุ รูปทรงและการตกแต่ง ที่เกิดจากความก้าวหน้า ทางวิชาการตามยุคสมัย

ด้วยเหตุนี้ บรรดาปิศาจจึงตั้งกฎในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

123. พระศาสนจักรไม่เคยถือว่าศิลปะแบบใดเป็นของตนเอง โดยเฉพาะ พระศาสนจักรยอมรับศิลปะต่างๆ ของทุกยุคมาใช้ตามลักษณะและสภาพ ของชนชาติต่างๆ ด้วย ดังนั้นในระยะเวลาหลายศตวรรษที่ผ่านมาจึงมี ศิลปกรรมเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งต้องรักษาไว้เป็นอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ศิลปะในสมัยของเราซึ่งมาจากชนทุกชาติทุกถิ่น ควรจะมีเสรีภาพที่จะ

แสดงฝีมือในพระศาสนจักรเหมือนกัน ขอแต่ให้ศิลปะนั้นประดับประดา
อาคารศาสนาและจารีตศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ด้วยความเคารพและให้เกียรติ
เท่าที่ควร ดังนี้ก็สามารถจะร่วมเสียดกับบุคคลสำคัญๆ ที่ได้ขับร้องถวาย
เกียรติแด่พระศาสนาคาทอลิกในศตวรรษที่แล้วๆ มา

124. ประมุขท้องถิ่น เมื่อสนับสนุนและส่งเสริมศิลปะที่ศักดิ์สิทธิ์จริงๆ
จะต้องพุ่งเล็งถึงความงดงามแบบที่ยกจิตใจให้สูงขึ้น ยิ่งกว่าจะพุ่งเล็งถึง
ความโอ้อาหารุหาแต่อย่างเดียว ให้ใช้หลักการนี้สำหรับเครื่องแต่งตัวและ
อารมณ์ศักดิ์สิทธิ์ด้วย

ศิลปกรรมที่เข้ากันไม่ได้กับความเชื่อ ศิลธรรม ตลอดจนความศรัทธาของ
คริสตชน หรือแสดงต่อความรู้สึกเลื่อมใสในศาสนาอย่างแท้จริง เพราะ
รูปต่ำซำก็ดี หรือเพราะศิลปะไม่มีค่ายังอ่อนไม่ถึงขั้น หรือเพราะเป็น
ศิลปะหลอกลวงก็ดี พระสังฆราชจะต้องเอาใจใส่กำจัดออกจากบรรดา
พระเคหะของพระเจ้าและสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ

ในการสร้างอาคารสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ จะต้องระวังอย่างกวัดขັນให้อาคาร
สถานที่เหล่านั้นเหมาะสำหรับประกอบกิจพิธีกรรมและส่งเสริมการมี
ส่วนร่วมของสัตบุรุษอย่างแท้จริง

125. ธรรมเนียมเอารูปศักดิ์สิทธิ์มาประดิษฐานให้สัตบุรุษเคารพในวัด
จะต้องรักษาไว้ต่อไป แต่ต้องมีจำนวนพอสมควรและตั้งตามตำแหน่งสูง
ต่ำให้ถูกต้อง เพื่อไม่ให้สัตบุรุษรู้สึกสับสนและเกิดความความศรัทธาอัน
ไม่สู้จะถูกต้องนัก

126. สำหรับวินิจฉัยศิลปกรรม ประมุขท้องถิ่นที่จะต้องฟังความเห็นของ

คณะกรรมการศิลปปะศักดิ์สิทธิ์ของสังฆมณฑล และในบางกรณีก็ต้องฟังความเห็นของคนอื่นที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตลอดจนกรรมการที่กล่าวถึงในข้อ 44, 45, 46

ประมุขท้องถิ่นที่จะต้องเฝ้าระวังอย่างกวาดขันมิให้เครื่องใช้ศักดิ์สิทธิ์หรือของมีค่าตกเป็นของคนอื่นหรือกระจัดกระจายหายสูญไปเพราะเป็นเครื่องประดับพระเคหะของพระเจ้า

127. ให้พระสังฆราชเอาใจใส่ศิลปเป็นอย่างดีเป็นพิเศษ และอบรมเขาให้มีจิตตารมณ์ศิลปปะศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรม พระสังฆราชอาจจะให้การอบรมเองหรืออาศัยพระสงฆ์ที่มีความสามารถความเชี่ยวชาญและรักศิลปปะ

นอกจากนั้น ขอกำชับให้ตั้งโรงเรียนหรือวิทยาลัยสอนศิลปปะศักดิ์สิทธิ์เพื่ออบรมศิลปินในถิ่นที่ต้องการ

แต่ศิลปินทุกคน ที่อยากใช้ความสามารถของตนในการเทิดพระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้าในพระศาสนจักร จะต้องสำเหนียกไว้เสมอว่า งานของเขาเป็นการเอาอย่างพระผู้สร้างก็ว่าได้ เขาผลิตผลงานสำหรับใช้ในการวทิจาทอลิกสำหรับยกจิตใจของสัตบุรุษให้สูงขึ้น ส่งเสริมความศรัทธาของเขา และอบรมเขาในด้านศาสนา

128. กฎหมายและข้อบังคับของพระศาสนจักรเกี่ยวกับการทำวัตถุที่ใช้ในการวทิจ เฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการสร้างอาคารศักดิ์สิทธิ์อย่างเหมาะสมและถูกต้อง รูปแทนและการสร้างแทน แบบตู้ศีล และตั้งตู้ศีลไว้ในสถานที่น่าเคารพและปลอดภัย สถานที่ตั้งและศักดิ์ศรีของที่ประกอบพิธีล้างบาป ตลอดจนการตั้งรูปศักดิ์สิทธิ์ให้ถูกต้องตามระเบียบ การตกแต่ง

และการประดับเหล่านี้ จะต้องแก้ไขปรับปรุงใหม่โดยเร็วที่สุด พร้อมกับหนังสือพิธีกรรมต่าง ๆ ตามข้อ 25 กฎใดที่เห็นว่าไม่สู้เข้ากับพิธีกรรมที่แก้ไขใหม่ ก็ให้เปลี่ยนหรือตัดออกเสีย กฎใดส่งเสริมพิธีกรรมที่แก้ไขใหม่ ก็รักษาไว้หรือนำมาใช้

ในเรื่องนี้ เฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเกี่ยวกับวัตถุและแบบของเครื่องใช้ศักดิ์สิทธิ์ และเครื่องอาภรณ์ต่างๆ สภาสังฆราชประจำท้องถิ่นที่มีอำนาจที่จะทำการปรับปรุงให้เหมาะสมแก่ความต้องการและประเพณีท้องถิ่นตามข้อ 22 แห่งธรรมนูญนี้

129. ผู้เตรียมตัวเป็นพระสงฆ์ ขณะกำลังเรียนปรัชญาและเทววิทยา จะต้องเรียนประวัติศาสตร์และการพัฒนาของศิลปะศักดิ์สิทธิ์ ตลอดจนหลักการอันถูกต้องที่ใช้ในการผลิตงานศิลปกรรมศักดิ์สิทธิ์ ทั้งนี้เพื่อจะได้รู้จักคุณค่าและรักษาอนุสาวรีย์ที่น่าเคารพของพระศาสนจักรไว้ และสามารถจะให้คำแนะนำอันเหมาะสมแก่ศิลปินในการประกอบงานศิลปกรรมของเขา

130. เป็นการสมควรที่จะสงวนการใช้เครื่องหมายของพระสังฆราชไว้สำหรับผู้ใหญ่ฝ่ายศาสนาที่มีตำแหน่งสังฆราชหรือมีอำนาจในการปกครองเป็นพิเศษบางอย่าง

ภาคผนวก

คำแถลงของสังคายนาวาติกัน ที่ 2 เกี่ยวกับการตรวจแก้ไขปฏิทิน

สังคายนาสากลวาทิกัณฑ์ 2 เห็นว่ามีบุคคลเป็นจำนวนมากปรารถนาจะ
ให้สมโภชปัสกาทกวันอาทิตย์วันหนึ่งเป็นการตายตัวและให้ปฏิทินเป็น
แบบเดียวไม่เปลี่ยนแปลง จึงได้พิจารณาผลที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้
ปฏิทินใหม่แล้ว และขอแถลงดังต่อไปนี้

1.สังคายนานี้ไม่ขัดข้องให้สมโภชปัสกาทกวันอาทิตย์วันหนึ่งเป็นการ
ตายตัวในปฏิทินเกรโกเรียน แต่ต้องได้รับความยินยอมเห็นชอบของ
ผู้เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ เฉพาะอย่างยิ่งบรรดาพี่น้องที่มีได้เป็นหนึ่งใน
เดียวกับสันตะสำนัก

2.นอกจากนั้น สังคายนานี้ขอแถลงว่า ไม่มีข้อขัดข้องอันใดต่อโครงการ
ที่มุ่งจะนำปฏิทินแบบถาวรมาใช้ในสังคมบ้านเมือง

แบบต่างๆ ที่คิดขึ้นเพื่อทำปฏิทินถาวรและนำมาใช้ในสังคมบ้านเมืองนี้
พระศาสนจักรจะยอมรับแต่แบบที่ให้สัปดาห์หนึ่งมีเจ็ดวันรวมทั้งวัน
อาทิตย์และไม่เอาวันใดนอกสัปดาห์เข้ามาแทรก ทั้งนี้เพื่อให้มีสัปดาห์
ต่อเนื่องกันตามลำดับ นอกจากจะมีเหตุผลสำคัญที่สุด ซึ่งสันตะสำนัก
จะวินิจฉัย

ข้อความแต่ละข้อทั้งสิ้นที่ประกาศไว้ในธรรมนูญฉบับนี้บรรดาบิดา
จารย์ได้เห็นชอบแล้วทั้งนั้น อาศัยอำนาจของอัครสาวก ซึ่งเราได้มอบ
จากพระคริสตเจ้า เราพร้อมกับบรรดาบิดาจารย์ที่เคารพเหล่านี้ ในพระ
จิตเจ้า จึงเห็นชอบกำหนดและตราไว้ และสิ่งใดที่สภาสังคายนานี้ได้ตรา
ขึ้น เราก็สั่งให้ประกาศใช้เพื่อเป็นเกียรติแด่พระเจ้า

กรุงโรม - ที่พระวิหารนักบุญเปโตร

วันที่ 4 ธันวาคม 1963

เรา เปาโล สังฆราชแห่งพระศาสนจักรคาทอลิก

เชิงอรรถ

[1] Secret of the ninth Sunday after Pentecost.

[2] เทียบ ฮบ 13:14

[3] เทียบ อฟ 2:21-22

[4] เทียบ อฟ 4:13

[5] เทียบ อสย 11:12

[6] เทียบ ยน 11:52

[7] เทียบ ยน 10:16

[8] เทียบ อสย 61:1; ลก 4:18

[9] จดหมายของนักบุญอิกญาซิโอ ชาวอันติโอก ถึงชาวเอเฟซัส 7, 2

[10] เทียบ 1 ทธ 2:5

[11] *Sacramentarium Veronese* (ed. Mohlberg), n. 1265; cf. also n. 1241, 1248.

[12] บทนำขอพระคุณ สำหรับเทศกาลปัสกา หนังสือมิสซาคารีตโรมัน

[13] Prayer before the second lesson for Holy Saturday, as it was in the Roman Missal before the restoration of Holy Week.

[14] เทียบ มก 16:15

[15] เทียบ กจ 26:18

[16] เทียบ รม 6:4; อฟ 2:6; คส 3:1; 2 ทธ 2:11

[17] เทียบ ยน 4:23

[18] เทียบ 1 คร 11:26

[19] สังคายนาแห่งเตรนทร์, Session XIII, กฎษฎีกาเรื่องศีลมหาสนิท, c.5.

- [20] สัจคายนาแห่งเตรนทร์, Session XXII, *Doctrine on the Holy Sacrifice of the Mass*, c. 2.
- [21] เทียบ นักบุญออกัสติน, *Tractatus in Ioannem*, VI, n. 7.
- [22] เทียบ วว 21:2; คส 3:1; ฮบ 8:2
- [23] เทียบ ฟป 3:20; คส 3:4
- [24] เทียบ ยน 17:3; ลก 24:27; กจ 2:38
- [25] เทียบ มธ 28:20
- [26] บทภาวนาหลังรับศีลของมิสซาวันอาทิตย์ปีสกา
- [27] บทภาวนาของประธาน วันอังคาร สัปดาห์ปีสกา
- [28] เทียบ 2 คร 6:1
- [29] เทียบ มธ 6:6
- [30] เทียบ 1 ธส 5:17
- [31] เทียบ 2 คร 4:10-11
- [32] Secret for Monday of Pentecost Week.
- [33] นักบุญซีเปเรียน, เรื่องเอกภาพของพระศาสนจักรคาทอลิก, 7; cf. *Letter* 66, n. 8, 3.
- [34] เทียบ สัจคายนาแห่งเตรนทร์, Session XXII, *Doctrine on the Holy Sacrifice of the Mass*, c. 8.
- [35] เทียบ จดหมายของนักบุญอิกญาซิโอ ชาวอันติโอก ถึงชาวสเมอร์นา, 8; ถึงชาวแมคเนเซีย, 7; ถึงชาวฟีลาเดลเฟีย, 4
- [36] เทียบ นักบุญออกัสติน, *Tractatus in Ioannem*, VI, n. 13.
- [37] Roman Breviary, ฉลองพระคริสตกายา, ทำวัตรเย็นที่ 2, บทสวดของบทมนีฟีกัด
- [38] เทียบ นักบุญซีริล แห่งอเล็กซานเดรีย, คำอธิบายสำหรับพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์น, เล่มที่ 11, บทที่ 11-12 : Migne, *Patrologia Graeca*, 74, 557-564.
- [39] เทียบ 1 ทธ 2:1-2
- [40] Session XXI, July 16, 1562. *Doctrine on Communion under Both Species*, chap. 1-3: *Conclium Tridentinum. Diariorum, Actorum, Epistolarum, Tractatum nova collectio* ed. Soc. Goerresiana, tome VIII (Freiburg in Br., 1919), 698-699.

[41] สันคายนาแห่งเตรนท์, Session XXIV, November 11, 1563, *On Reform*, chap. I. Cf. Roman Ritual, title VIII, chap. II, n. 6.

[42] เทียบ อฟ 5:19; คส 3:16